THE FAITH

October– December 2022
Volume 72 No.4

PASTORALĂ LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI 2022

† NICOLAE

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Statelor Unite ale Americii
și
Mitropolit al Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi

Iubitului cler şi dreptslăvitorilor creştini,
har, pace şi bucurie de la Hristos Domnul, iar de la noi arhierească binecuvântare.

„Cerul și pământul astăzi s-au împreunat, născându-se Hristos.
Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și omul la ceruri s-a suit."
(Stihiră la Litia Praznicului)

Preacucernici Părinți, Iubiți Credincioşi,

Cu bucurie sfântă aducem slavă lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să prăznuim din nou împreună *Naşterea Domnului*, sărbătoarea nădejdii și a bucuriei, sărbătoarea pogorârii lui Dumnezeu la oameni, sărbătoarea comuniunii dintre cer și pământ. Bucuria vestirii acestei taine este, în sensul cuvintelor stihirii, exprimată de Sf. Grigorie Palama: *„astăzi eu văd cerul și pământul de aceeași cinste și urcarea tuturor celor de jos către cele mai presus deopotrivă cu pogorârea celor de sus... Căci* ***nimic din faptele lucrate de Dumnezeu din veac nu este mai de obște-folositor sau mai dumnezeiesc decât sărbătoarea Naşterii Domnului****."*[1]

Motivul acestei bucurii este minunatul mod pe care Dumnezeu l-a ales ca să-l întoarcă pe om la comuniune cu Sine, să-i redea omului șansa *asemănării* cu Dumnezeu pe care Adam a pierdut-o în rai: *„binevoind acum Dumnezeu să dezlege pricina mândriei care a tras în jos zidirile Sale cele raționale, face totul asemenea Sieși. Și fiindcă* ***după fire*** *El Însuși este egal și de o cinste cu sine, face și zidirea,* ***după har****, egală și de aceeași cinste cu ea însăși. Și cum face aceasta?* ***Însuși Dumnezeu Cuvântul cel din Dumnezeu, golindu-se pe Sine în chip de negrăit și pogorându-se de sus în cele mai de jos ale firii omenești și legând-o cu Sine în chip nedezlegat și smerindu-se și sărăcind ca noi, a făcut cele de jos de sus****."*[2] Aflăm în aceste cuvinte ale Sf. Grigorie Palama o adâncă explicare a imnului Sf. Apostol Pavel din Epistola către Filipeni: *„Dumnezeu fiind în chip,* ***n-a socotit răpire a fi El întocmai cu Dumnezeu****, Ci S-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce"* (Filipeni 2, 6-8). Dumnezeu Creatorul, Dumnezeu Atotțiitorul nu a rămas în majestatea Sa, nu a privit nepăsător la creația Sa, nu a așteptat ca aceasta să se smerească și să se întoarcă, ci a venit El Însuși golindu-se de măreție, îmbrăcându-se în smerenie, pentru ca pe omul pierdut să-l mântuie.

Sf. Grigorie spune mai de parte că prin această coborâre **Dumnezeu a „amestecat" omenitatea cu dumnezeirea și astfel a arătat tuturor că smerenia este o cale care duce către cele de sus, oferindu-se pe Sine *pildă* oamenilor și sfinților îngeri.** Înțelegem că pogorârea lui Dumnezeu pe pământ a produs o schimbare profundă a naturii umane. Sub povara mândriei, omul s-a încovoiat, omul privea spre materie și se descoperea *gol* de harul lui Dumnezeu. Dumnezeu cel smerit îl eliberează pe om, îl îndreaptă pe om din nou către cer, îl îmbracă din nou în hainele harului și îi oferă șansa veșniciei. Slujbele praznicului Crăciunului exprimă această **minune a smereniei care vindecă și înalță**, care ne aduce la asemănarea cu Dumnezeu: *„Ascultă cerule și ia aminte pământule! Să se clatine temeliile și cele de dedesubt să fie cuprinse de cutremur! Că Dumnezeu și Ziditorul în chip trupesc S-a îmbrăcat și Cel ce cu mână tare a zidit făptura, din pântecele plăsmuirii se vede!"*[3]

După cum știm, această veste minunată a coborârii lui Dumnezeu pe pământ a fost anunțată păstorilor din Betleem care au devenit la rândul lor vestitori ai minunii. Steaua i-a călăuzit pe magi la ieslea Naşterii oferindu-le șansa să-L vadă cu ochii lor pe Mântuitorul lumii, să I se închine și să-I aducă daruri profetice: aur, smirnă și tămâie. Dar vestea a trezit și îngrijorarea regelui Irod, temător pentru tronul nemeritat pe care se afla. **Lumea își primea Mântuitor, lumea se bucura de vestirea veșniciei, iar el se temea pentru măririle cele vremelnice și nefolositoare**. De la fața lui fuge Sfânta Familie în Egipt, la porunca îngerului, împlinind profeția lui Isaia: *„Iată Domnul vine pe nor ușor și ajunge în Egipt. Idolii Egiptului tremură înaintea feței Lui și inima Egiptenilor se topește în ei"* (Isaia 19, 1).

Acest „nor ușor" care îl poartă pe Domnul este Maica Domnului, neîngreunată de păcat și de blestem, ușoară prin frumusețea curăției și mulțimea binecuvântării. Odinioară mersese Dumnezeu înaintea israeliților în chip de stâlp de nor (Ieșire 13, 22), ca să-i scoată din Egipt. Acum merge Dumnezeu pe „nor ușor", ca să scape El de sabia acelui popor scos din Egipt. Sf. Nicolae Velimirovici se întreabă de ce fuge Dătătorul de viață dinaintea muritorilor. Nu putea Dumnezeu să trimită un înger al morții să ia sufletul lui Irod și să prevină amenințarea vieții copilului Iisus? Răspunsul Sf. Nicolae este următorul: *„Fără îndoială, ar fi putut Atotputernicul să facă acest lucru... Dar cum s-ar fi arătat de Evanghelie* ***grozava strivire a firii omenești prin păcat*** *și cum s-ar fi arătat că trebuie acum* ***să se amestece însuși Dumnezeu****, dacă în moartea aceea s-ar fi curmat prin moarte gândul cel rău al lui Irod? Și, dacă n-ar fi fugit Dumnezeu de oameni,* ***cum ar fi văzut cel orb duhovnicește prăpastia în care a căzut neamul omenesc când s-a înstrăinat de Dumnezeul cel adevărat care-l călăuzea****?"*[4]

Iubiți credincioși,

În aceste puține cuvinte ale marelui ierarh sârb aflăm răspuns la multe dintre întrebările noastre. Mai întâi, la modul cum Dumnezeu a ales să împlinească mântuirea neamului omenesc, întru adâncă smerenie, *până la moarte*, nu întru descoperirea plină de măreție a slavei Sale. Apoi, la întrebarea de ce îngăduie Dumnezeu cel Atotputernic aceste încercări ale vieții cu fiecare dintre noi: pentru a ne vindeca de orbirea sufletească și a ne cunoaște propria îndepărtare de Dumnezeu. Şi, mai important pentru vremurile noastre, **de ce este omenirea atât de dezbinată și tulburată**. Istoria de 2000 de ani a creștinismului ne învață că lumea, de la Naşterea Mântuitorului până astăzi, este dezbinată între cei care-l recunosc ca Mântuitor și cei care-l neagă, între cei care își doresc mântuirea și cei care trăiesc după *lume și poftele ei* (cf. 1 Ioan 2, 17). La această dezbinare se adaugă **frica de boală și de criza economică** cultivată în lumea noastră.

Într-o lume a dezbinării, chiar între frați ortodocși, într-o lume a fricii, vestirea Naşterii Domnului se cuvine să fie prilej de nădejde și bucurie, **șansă de identificare a fiecăruia dintre noi cu cei care-l caută pe Hristos și doresc mântuirea**, cu cei care primesc vestirea îngerilor și a păstorilor și devin la rândul lor vestitori ai păcii și bucuriei că ni s-a născut Mântuitor.

Îl rog pe Hristos Cel născut în iesle să vă dăruiască curajul și bucuria vestirii, sănătate și spor în credință, nădejde nebiruită în Cel ce s-a pogorât pe pământ!

Vă îmbrățișez frățește în Hristos Domnul şi vă urez *Sărbători fericite* și *La mulți Ani*!

Al vostru frate întru rugăciune către Dumnezeu,
† Mitropolitul NICOLAE

Chicago, Praznicul Naşterii Domnului, 2022

Note

[1] *Omilia 58 la Naşterea Domnului*, în Sfântul Grigorie Palama, *Omilii*, volumul 3, Editura Doxologia, Iași, 2021, p. 181.
[2] Ibidem, p. 184.
[3] Stihiră la slujba Ceasurilor Împărătești din ajunul sărbătorii.
[4] Sf. Nicolae Velimirovici, *Predici*, Editura Ileana, București, p. 54-55.

Volume 72, No. 4
October – December 2022

THE Credinţa FAITH

CONTENTS

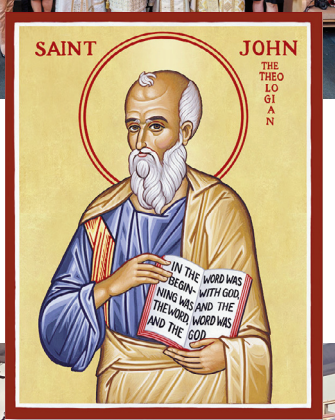

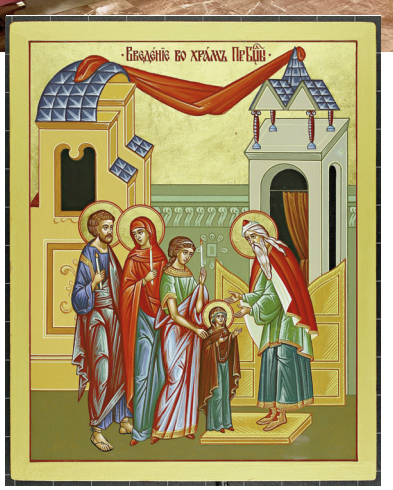

COVER: NATIVITY ICON

2 PASTORALĂ LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI 2022
de IPS Mitropolit Nicolae
4 NAȘTEREA DOMNULUI – BUCURIA APROPIERII DE HRISTOS
de Protosinghel Hrisostom, Mânăstirea Putna
7 ON THE ENTRY OF THE THEOTOKOS INTO THE HOLY OF HOLIES. SAINT GREGORY PALAMAS
9 THE WORLD IN THE GOSPEL OF JOHN
by Fr. John Downie
11 SFÂNTUL PAISIE VELICIKOVSKI – ÎNNOITOR AL VIEȚII MONAHALE ȘI ORGANIZATOR AL SLUJIRII LITURGICE
de Pr. Dr. Cristian Antonescu
14 DISCERNĂMÂNTUL, VIRTUTEA DE CĂPĂTÂI A CREȘTINULUI
de Pr. Stefan Drăgoi
15 COMOARA LĂUNTRICĂ CE VREA SĂ NE ÎNDUMNEZEIASCĂ
de Protos. Lect. Dr. Vasile Bîrzu
17 SFINȚII LUNII OCTOMBRIE ȘI INFLUENȚA LOR ASUPRA VIEȚII NOASTRE
de Pr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu PhD
20 HOLY SYNOD RESOLUTIONS: TIMIȘOARA WILL HOST INTERNATIONAL ORTHODOX YOUTH MEETING / NEW SAINTS ADDED TO CHURCH CALENDAR
21 2022 ANNUAL ROYA CONGRESS
by Laura Ionescu
23 THE FEAST DAY OF ST. PARASCHEVA PARISH IN MASSACHUSETTS
by Fr. Nicolae Simion
24 FEAST DAY AND CONSECRATION OF THE ICONOGRAPHY OF THE ST. NICHOLAS AND ST. GEORGE CHURCH IN NEW YORK CITY
by Fr. Marius Dumitrescu
26 MOAȘTELE SF. IERARH NICOLAE ȘI ALE SFINȚILOR MARTIRI BRÂNCOVENI AU AJUNS LA CATEDRALA SF. ÎMPĂRAȚI DIN CHICAGO
27 TURNEUL AMERICAN AL ARHIDIACONULUI ADRIAN SORIN MIHALACHE
29 SF. LITURGHIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ LA CIUDAD DE MEXICO ȘI CANCUN, MEXIC
de Pr. Daniel Ene
30 PASTORAL LETTER AT THE FEAST OF THE LORD'S NATIVITY, 2022
by HG Bishop IOAN CASIAN

Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

ANNUAL SUBSCRIPTION:
USA, $10.00
Canada, $15.00
International, $25.00

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

Postmaster send address changes to Credinţa – The FAITH,
5410 North Newland Avenue, Chicago IL, 60656-2026, USA

Editorial Board:
His Eminence Metropolitan Nicolae
His Grace Bishop Ioan Casian
V. Rev. Fr. Vasile Mureşan
V. Rev. Fr. Daniel Ene
V. Rev. Fr. George Bazgan

Nașterea Domnului – bucuria apropierii de Hristos

Pentru că ne apropiem de praznicul Nașterii Domnului, o să vă pun la inimă câteva preocupări care, în ultima vreme, au devenit o „obsesie" pentru mine, pentru că observ foarte mult că lucrurile se îndreaptă într-acolo și avem oarecare tensiuni, apăsări, ca să traducem în stil românesc stress-ul; o apăsare care nu se lasă să ne ridicăm, ne ține la pământ.

Anul acesta, „obsesia" care m-a preocupat a fost lipsa bucuriei pe care o manifestăm toți. Cauza este că ne-am pierdut concentrarea de la persoana Mântuitorului Hristos. Nu ne mai uităm unde trebuie. Dacă am face aceasta, ni s-ar modifica și perspectiva. M-am uitat la părinții îmbunătățiți (chiar în aceste zile a fost o prezentare de carte susținută la București de către Părintele Zaharia Zaharou) și nu am văzut astfel de oameni mari să fie cuprinși de disperare, nu i-am văzut panicându-se. Și, cu toate că vedem vremurile transformându-se într-un chip tragic și neașteptat, ei sunt foarte liniștiți. Mi-am adus aminte că în vremurile primare, credincioșii așa sfârșeau Liturghia, rugându-se ca sfârșitul lumii să vină mai repede, rugându-se ca Hristos să se apropie, aceasta spuneau: Maranatha! Domnului vine! Amin! Vino Doamne Iisuse! Noi am dat lucrurilor înfricoșătoarea denumirea de „apocaliptice", pe când *Apocalipsis* înseamnă „descoperire", așa cum este tradus și în engleză: *Revelation*. Apocalipsa nu înseamnă sfârșitul groaznic, ci momentul descoperirii, atunci lucrurile se văd așa cum sunt ele de fapt și, nu în ultimul rând, momentul mult așteptat al întâlnirii cu Dumnezeu, Mântuitorul nostru.

Sunt câteva momente în viața noastră liturgică care marchează vârstele noastre duhovnicești: Nașterea Domnului este prima, Învierea Domnului este a doua, iar Pogorârea Duhului Sfânt este a treia. Celelalte praznice împărătești sunt legate de acestea și le ajută să se întrețese. Copilăria duhovnicească este marcată de Nașterea Mântuitorului, așa cum maturitatea duhovnicească este marcată de Înviere. Aceasta înseamnă că drumul nostru, împreună cu adevărata noastră formare, sunt marcate de acest praznic al Nașterii Domnului. Noi creștem duhovnicește, ne apropiem de Dumnezeu, iar când spun că noi *creștem duhovnicește*, nu mă refer la faptul că se înmulțesc virtuțile în noi și se împuținează păcatele; nu mă refer că în noi ar crește cunoștința lumească sau cea spirituală. O numesc *spirituală* și nu *duhovnicească*, pentru că fac nuanțarea pe care și Sfântul Apostol Pavel o face când spune că sunt trei feluri de oameni: oameni trupești, oameni sufletești și oameni duhovnicești. Sufletesc la Sfântul Pavel înseamnă și firesc. *Psihikos* înseamnă atât „sufletesc" cât și „firesc" – omul care nu își depășește propriile limite. De multe ori credem că desăvârșirea noastră trece pe aici: prin cunoștința firească, prin cultură, prin moralitate, în timp ce Mântuitorul ne-a spus că nu este așa. El ne-a arătat o cale inversă. Primul pe care l-am auzit vorbind clar despre lucrul acesta a fost Sfântul Sofronie de la Essex, care vorbea despre piramida răsturnată, cu vârful în jos. Mântuitorul a zis: „Căutați mai

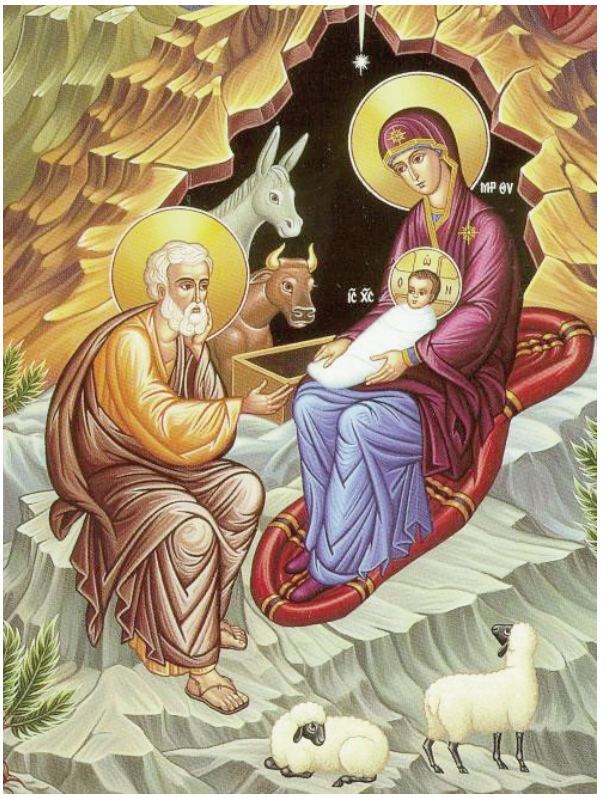

întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă" (*Mt* 6, 33). Nu a zis: alcătuiți din toate celelalte o scară pe care urcându-vă, veți ajunge la Împărăția cerurilor. În Evanghelia după Luca, exact înainte de întâlnirea cu tânărul bogat care întreba cum se poate ajunge în Împărăția cerurilor, Mântuitorul spune, vorbind despre copiii care veneau la El: „Cine nu va fi primi împărăția ca un prunc, nu va intra în ea" (*Lc* 18, 17). Acesta este un lucru important doar pentru că Sfântul Luca îl spune. Și de ce este lucru important pentru că doar Sfântul Luca îl spune? **Pentru faptul că Sf. Luca are o evanghelie tâlcuită, filtrată. El nu a fost martor ocular, astfel încât a fost nevoit să facă muncă de cercetare, așa după cum o mărturisește el însuși. I-a întrebat pe ceilalți ucenici, în primul rând, iar în al doilea rând, fiind ucenic al Sfântului Pavel, ca orice ucenic, vede prin ochii părintelui.** Luca vedea prin ochii lui Pavel, care, la rândul său a fost un ucenic atipic. Dacă toți ceilalți ucenici au mers pas cu pas lângă Mântuitorul, de la începutul propovăduirii Sale până la Cruce, Înălțare, Pogorârea Sfântului Duh, îndrumat de Mântuitorul, Pavel face drumul invers. De aceea teologia paulină este asemenea piramidei răsturnate.

Sfântul Luca a tâlcuit cuvântul Mântuitorului. Evanghelistul Matei, spre exemplu, a dat cuvântul cum a auzit: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor" (*Mt* 18, 3). Luca vine

și spune că: *cine nu va primi împărăția cerurilor ca un copil, nu va intra în ea.* Așa încât avem drumul nostru duhovnicesc trasat între aceste două puncte: „Căutați mai întâi Împărăția cerurilor și toate celelalte se vor adăuga" și al doilea: „Cum primești Împărăția cerurilor?" (Cine nu va primi Împărăția cerurilor ca un copil, nu va intra în ea). Nu degeaba spunea Kierkegaard că alergăm atât de mult după fericire încât, în viteza noastră, de cele mai multe ori, trecem pe lângă ea. Noi ne uităm la noi înșine, suntem foarte atenți cu ceea ce se întâmplă cu noi. **Ni se pare că pe măsură ce înaintăm duhovnicește trebuie să fim și mai atenți cu noi. *Nepsis*, adică trezvia, este elementul de căpătâi, este temelia vieții duhovnicești.** Dar Sfinții Părinți, mai ales cei contemporani, Sfinții care au fost lăsați de Dumnezeu pentru a ne vorbi pe limba noastră, mai mult ca cei din vechime, ne spun că trezvie nu înseamnă să fii atent la tine, nu înseamnă să-L vezi pe Dumnezeu, să-L auzi, să-L simți, ci înseamnă să te înfățișezi înaintea Lui. Este o mică nuanță. Nu înseamnă că dacă trezvia spune că nu trebuie să-L vezi pe Dumnezeu, ci trebuie să fii văzut de El, acest lucru nu sugerează că nu trebuie să te uiți la Dumnezeu! Te întorci cu fața către Dumnezeu, dar fără a-I căuta fața, adică să te ferești de ispita de a-L vedea pe Dumnezeu, așa ca un premiu al vieții tale duhovnicești, pentru că altminteri este căderea numită „cădere de sus". Adică să te rogi pentru rugăciune, sau pentru efectele rugăciunii, ori aceasta este un *drog duhovnicesc*. Această desăvârșire o spune Mântuitorul într-un moment de uimire. Este prima dată și singura dată când Mântuitorul se miră: „Te slăvesc pe Tine, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, căci ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor. Da, Părinte, căci aşa a fost bunăvoirea înaintea Ta" (*Mt* 11, 25). **Hristos, fratele nostru cel mare, ne arată cum anume Îl odihnim pe Dumnezeu-Tatăl, în ce anume constă bucuria Lui. Așa a fost înaintea Ta, bunăvoința Ta... Voia Ta cea bună, voia ta cea bucuroasă, voia care Te determină să Te odihnești peste noi, adică să ai inimă de copil.** Sfântul Pavel spune clar: *Fiți copii la nerăutate, nu la minte* (*cf. 1 Cor* 14, 20). Ori, dacă noi mergem în sens duhovnicesc invers de cum am fost noi obișnuiți, înseamnă că un copil este mai aproape de Dumnezeu decât un adult. Atunci, în ce ar consta această deplasarea a noastră: de la răutatea inimii la nerăutatea inimii? De la nepriceperea noastră în ale minții la priceperea noastră? Mântuitorul dă cuvântul acesta ca pe un catalizator, pentru că gândirea ortodoxă este o gândire paradoxală și antinomică.

Întotdeauna când Mântuitorul a fost pus în fața obiceiului evreilor de a vedea lucrurile în A și B, două lucruri puse în contradictoriu, Mântuitorul venea cu a treia variantă (Tertium non datur), care nu era inclusă în datele problemei. Cel mai cunoscut exemplu este scena cu orbul din naștere. Cine a greșit, el sau părinții lui? Mântuitorul spune că nici unul, nici altul. Este ca în chimie: sunt substanțe care nu intră în reacție una cu cealaltă, decât în prezența unui catalizator, decât în prezența unei a treia substanță, care este doar o substanță martor. Catalizatorul iese din reacție la fel cum a intrat. Însă fără prezența lui, celelalte substanțe nu pot intra în reacție. Astfel este și cu credința noastră. Dumnezeu care este neschimbat – Duhul Sfânt care ne explică nouă toate – este acest catalizator, care, fiind prezent, face ca toate celelalte să se unească și, unindu-se, să dea ceea ce căutăm cu toții. Duhul Sfânt ni-L aduce pe Hristos înainte, ni-L face evident. Hristos le spune ucenicilor: „Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu" (*In* 14, 26). Noi am uitat că Hristos există. De aceea Hristos spune: „V-am spus deci vouă că veți muri în păcatele voastre. Căci dacă nu credeți că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre" (*In* 8, 24). Doar Eu sunt *existența*, aceasta doar pe Mine se sprijină și dacă nu se înțelege lucrul acesta, vă veți lupta, cum spune Sf. Ap. Pavel, „ca lovind în aer" (*1 Cor* 9, 26).

Ce are Duhul Sfânt ca însușire personală? Spun Sfinții Părinți: bucuria. El are două caracteristici: sfințenia și bucuria. Sfântul Vasile cel Mare spune că această caracteristică a Duhului Sfânt (adică sfințenia) nu se referă atât la curăție, cât mai degrabă la aplecarea cu iubire asupra celuilalt până într-acolo încât să uiți de persoana ta, să uiți de tine. Să iubești pe Dumnezeu și pe celălalt până să uiți cu totul de tine. Iar bucuria ca și caracteristică a Duhului Sfânt este conștiința și liniștea existenței unei iubiri mai presus de tine, cumva în afara ta (în afara ta însemnând nu că nu te bucuri de ea, ci că nu provine de la tine, tu fiind doar un martor care se bucură de această iubire, la fel cum Duhul Sfânt este martorul iubirii dintre Tatăl și Fiul). Bucuria Duhului Sfânt care ni se împărtășește și nouă este acea odihnă, acea libertate, acea liniște care vine din conștiința că există o iubire mai presus de tine, mult mai înaltă decât tine, care se revarsă asupra ta, te învăluie, te ocrotește și te înalță.

Noi nu știm de astfel de iubire. Nici nu știm că există, darămite să o fi gustat, pentru că noi căutăm bucuria în locuri ciudate. Nu e de mirare că pe atât de mulți copii îi vezi blazați, nici ei nu se mai bucură măcar. De aceea spune Sfântul Apostol Pavel că noi „ne lăudăm și în suferințe, bine știind că suferința aduce răbdare și răbdarea încercare, și încercarea nădejde, iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre, prin Duhul Sfânt, Cel dăruit nouă" (*Rom* 5, 3-5). Cel care este bucuros, nu simte niciun fel de constrângere, iar dintre toate constrângerile, rușinea pare să fie cea mai grea. De aceea zice că *nădejdea nu rușinează*. **A copilăriei este nădejdea, a vârstei duhovnicești pe care o numim a copilăriei. A vârstei duhovnicești pe care o numim maturitate duhovnicească este credința. Ceea ce le leagă pe acestea două este iubirea, însă iubirea nu vine de la noi, ci vine de sus în jos. De la noi vine nădejdea, de la noi vine credința, însă toate acestea dacă nu sunt legate prin iubire sunt nădejdi false, credință care poate să devină credință diavolească, satanică după cuvântul Sfântului Apostol Iacov că și *„diavolul crede și se cutremură"* (Iacov 2,19).**

Sunt convins că noi nu avem credința satanică în existența lui Dumnezeu. Diavolul crede mult mai dureros și pentru că este dureros, prezența lui Dumnezeu este mai vie, dar nu la această credință ne referim, ci la acea credință de care vorbește Sf. Pavel la Galateni: „M-am răstignit împreună cu Hristos; şi nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăieşte în mine. Şi viaţa de acum, în trup, o trăiesc în credinţa în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit şi S-a dat pe Sine însuşi pentru mine" (*Gal* 2, 20). Credința care vine din iubire, din conștiința că Dumnezeu atât de mult a iubit lumea. Drumul nostru, creșterea noastră duhovnicească trebuie să plece de aici, de la această vârstă a copilăriei și să ajungă la maturitatea de care vorbește Sfântul Apostol la Galateni.

Trebuie să plecăm de la Nașterea Mântuitorului și să ajungem la Învierea Lui, trecând prin Răstignire și prin

toate celelalte. Cum facem aceasta? Înțelegând că firul roșu pe care trebuie să-l urmărim, sau indicatorul la care trebuie să ne raportăm mereu ca să vedem dacă nu cumva greșim drumul, este iubirea lui Dumnezeu, nu iubirea noastră. **Iubirea noastră este o iubire-răspuns, o iubire care dă înapoi ceea ce a primit.** Degeaba te uiți în oglindă după lumină dacă nu pui pe ea un fascicul de lumină. Nu căutăm în noi iubire când știm că iubirea nu pornește din noi, ci vine de la Dumnezeu. Un copil așa face: nu se uită la sine, nici măcar când se laudă nu se laudă cu el însuși, ci se laudă cu părinții, frații, rudele. Copilul se simte învăluit, se simte ocrotit, statutul său este de om protejat. Are o vulnerabilitate care nu doare și nu-l face să se simtă marginalizat, la fel ca adulții.

Această creștere este o creștere în vulnerabilitate. Maxima vulnerabilitate o arată Dumnezeu la nașterea Sa. **Vulnerabilitate care se maturizează de la naștere până la Cruce. Dumnezeu alege să se arate oamenilor sub aspectul de prunc și îi include și pe părinții care-L ocroteau trupește.** Nu a fost o seară tragică pentru sfânta familie, deși rătăceau neavând unde să stea. Dumnezeu schimbă lucrurile care până atunci se așezaseră în paradigma junglei: cel mai mare mănâncă pe cel mai mic, cel mai puternic se așază în vârful lanțului trofic etc.

Iată cum se vede și în momentul Nașterii Domnului momentul uimirii. Uimire tradusă mai degrabă ca minunare. Pe magi îi putem pune în paralel cu păstorii. Magii prin cunoașterea intelectuală, rațională au ajuns acolo unde trebuiau să ajungă: la adevărul că Dumnezeu S-a născut pe pământ. Cât au cunoscut aceștia că cel născut este și Dumnezeu? Nu știm. Cert este că ei au trezit lumea, ceea ce este un semn bun pentru noi și arată că și cunoașterea rațională poate să trezească. Până aici a fost rolul lor, după care ei s-au dat la o parte. **Bucuria adevărată a fost însă a păstorilor, *lor* îngerii le-au vorbit, *cu ei* au cântat împreună. Iată bucurie adevărată, bucurie curată, bucurie ca a unui copil! Inimile curățate, eliberate de orice complexitate inutilă s-au curățat în isihie.** Păstorii sunt cei care se liniștesc, cei care, vrând-nevrând, conștienți sau nu, sunt în liniște și se roagă lui Dumnezeu în liniștea intimității cu El. Un păstor este întotdeauna singur cu Dumnezeu pe pământ și, cum ne spune Avva Alonie, acesta este esențialul mântuirii. Această bucurie pe care a resimțit-o lumea este, de fapt, sentimentul cu care a fost întâmpinat pruncul Iisus. Noi ne gândim în încercarea noastră de a ne mai topi inimile împietrite că Maica Domnului a fost obligată să-și poartă sarcina și lumea l-a respins pe Hristos. Nu, lumea nu l-a respins, ci nu s-au găsit oameni simpli și curați la inimă care să-L primească. De aceea Dumnezeu a așezat la începutul drumul duhovnicesc această vulnerabilitate a pruncului care, fără ocrotire, moare.

Dintre cele trei virtuți teologale: credința, nădejdea și dragostea, nădejdea este aceea care, fără dovezi de iubire, moare. Credința și iubirea nu suferă, dar nădejdea fără dovezi de iubire, moare. Aceasta este caracteristica noului născut. Ca să ne așezăm și noi pe acest drum ar trebui să ne uităm la Hristos. Avem nevoia **urgentă** de a urmări faptele, gesturile Lui, înainte de a-I urmări cuvintele. Toți oamenii caută să explice cuvintele lui Hristos, însă prea puțini privesc la fapte.

Avem nevoie **urgentă** de a ne îndrepta cu ochii către El. Așa fac și copiii, ei te urmăresc, te sorb din priviri, nu sunt doar niște simpli imitatori. Ei imită doar ce li se pare lor că aduce bucurie, că înveselește. Hristos ne arată prin Nașterea Sa care este începutul cel bun. A zice că ne pregătim pentru nașterea lui Hristos este impropriu. Nu pentru nașterea lui Hristos ne pregătim, ci ne pregătim de drum, ne pregătim în sfârșit să mergem spre Hristos. Părintele Rafael Noica spunea că Mântuitorul nu începe să lucreze în viața noastră duhovnicească până ce noi nu ne lăsăm cu totul în mâna Lui. Nouă ni se pare că am început viața duhovnicească doar pentru că lucrăm virtuțile. **Noi ne începem viața duhovnicească *doar* când ne așezăm ca niște copii în mâna lui Hristos. Copilăria duhovnicească la care nădăjduim să ajungem este marcată de nădejde, dar mai ales de încredere, o încredere care, în limbajul adulților, înseamnă lipsă de îngrijorare.**

În copilăria noastră duhovnicească avem o încercare mare. Alături de o bucurie mare vine și o încercare mare. La nașterea Mântuitorului, încercarea cea mare a fost moartea celor 14.000 de prunci. Înainte de momentul Învierii, cea mai mare greutate a fost răstignirea și singurătatea.

Vrăjmașul și obiceiurile noastre vechi concură la moartea celor 14.000 de prunci. Acestea vor să omoare în noi inocența copilăriei, iar prin inocență nu mă refer la curăție. Sfântul Vasile cel Mare, cel care a introdus în rânduielile monahale obligativitatea castității pentru bărbați în mănăstirile de călugări, a spus că **fecioria nu este o stare care se păstrează, ci o stare care se dobândește. Dacă ar fi să mă gândesc la faptul de a mă întoarce și a fi iarăși copil, m-aș gândi oare ce aș putea câștiga? Singurul lucru vrednic de dorit ar fi acea lipsă de îngrijorare, pentru că ea este mama bucuriei.** Îngrijorarea nu te lasă nici să dormi, darămite să te bucuri. Vrăjmașul va încerca să ucidă această simplitate a inimii, astfel încât, dacă dorim să pășim pe drumul duhovnicesc, este nevoie să uităm de noi înșine. Un prunc se uită la tine, un prunc se lasă în mâna ta fără frică, pruncul transformă totul în iubire. Pruncul se uită la tine, nu se uită la sine. Dacă dorim să pășim pe acest drum al vieții duhovnicești, trebuie să începem să ne uităm la Hristos. Dumnezeu Se obligă pe el Însuși să ne hrănească: „Veniți să stăm de vorbă, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, ca zăpada le voi albi, şi de vor fi ca purpura, ca lâna albă le voi face” (*Is* 1, 18).

Sfântul Apostol Pavel spunea: „dacă i se pare cuiva că cunoaşte ceva, încă n-a cunoscut cum trebuie să cunoască. Dar dacă iubeşte cineva pe Dumnezeu, acela este cunoscut de El" (*1 Cor* 8, 2-3). Sau, cu alte cuvinte, cei care cred că au priceput metoda cunoaşterii, aceia nu au priceput nimic. **Noi trebuie să ne uităm la Hristos, să ne deschidem inima, să ne apropiem şi să ne lăsăm cunoscuţi de El. Cunoaşterea lui Dumnezeu este similară cu iubirea lui Dumnezeu.** Cel mai mare compliment pe care l-a făcut Dumnezeu lui Moise a fost următorul: „Te cunosc pe tine mai mult decât pe toţi" (*Ieş* 33, 17). După Moise vine Ioan care pleacă capul pe pieptul Mântuitorului şi se lasă iubit, de aceea este cunoscut ca fiind „Ucenicul pe care îl iubea Hristos". Prin urmare, creşterea în cunoaştere merge invers de cum credeam noi până acum. Până acum noi o luam şcolăreşte: citiţi cuvintele Scripturii, cuvintele Sfinţilor Părinţi, aplicaţi-le, mai faceţi nişte popasuri (spovedania, starea la rugăciune, reacţiile pe care le avem în faţa celorlalţi etc). Noi avem un indicator foarte clar, ne uităm în noi înşine să aflăm cât am aplicat din ceea ce am citit. Asta înseamnă că măsura noastră suntem noi înşine. Atât de greşit!. Uită-te la un copil: el este pur şi simplu captat întru totul de persoana din faţa lui. Aşa trebuie să facem şi noi. Sfinţii Părinţi ne spun că nimeni văzând faţa diavolului nu poate să nu se tulbure, însă, cum poate fi când noi vedem faţa lui Hristos? Contemplând iubirea lui Hristos ajungem la bucuria că suntem iubiţi cu o iubire care este mai presus de noi înşine. Întâlnirea cu Hristos nu se face căutând sensul în noi înşine, ci căutând la celălalt. Calist Patriarhul spune că o să avem ispite până când o să ajungem să ne vedem pe noi înşine cu ochii cu care ne vede Dumnezeu. Hristos Însuşi S-a născut şi S-a arătat în forma aceasta. Un prunc care se uită la cei din jur. Când se uită un prunc în ochii tăi îţi intră la inimă astfel încât nici nu înţelegi ce ţi se întâmplă. Dacă contemplăm mai mult ceea ce s-a întâmplat la naşterea lui Hristos, vom vedea cum iese în evidenţă încrederea Lui enormă de a Se lăsa în mâna unei lumi în general ostile. Părintele Ioan Caraza spunea că mândria este a nu avea încredere în celălalt. **Dacă mândria înseamnă să nu ai încredere, atunci smerenia înseamnă să ai încredere în celălalt. Nu înseamnă aceasta că Hristos are infinită încredere în noi? Cum să Se lase El ca un prunc în mâna noastră?**

Doar dacă am contempla aceste aspecte ne-am şi aşezat singuri în drumul nostru spre mântuire. Prin urmare, aceasta este bucuria pe care o căutăm, bucuria pe care pruncul Iisus a venit să o aducă. La ea să ne gândim şi să ne lăsăm cu încredere în mâna Lui, ca nişte copii!

Protos. Hrisostom Ciuciu,
Mănăstirea Putna

On the Entry of the Theotokos into the Holy of Holies

Saint Gregory Palamas

If a tree is known by its fruit, and a good tree bears good fruit (Mt. 7:17; Lk. 6:44), then is not the Mother of Goodness Itself, she who bore the Eternal Beauty, incomparably more excellent than every good, whether in this world or the world above? Therefore, the coeternal and identical Image of goodness, Pre-eternal, transcending all being, He Who is the preexisting and good Word of the Father, moved by His unutterable love for mankind and compassion for us, put on our image, that He might reclaim for Himself our nature which had been dragged down to uttermost Hades, so as to renew this corrupted nature and raise it to the heights of Heaven. For this purpose, He had to assume a flesh that was both new and ours, that He might refashion us from out of ourselves. Now He finds a Handmaiden perfectly suited to these needs, the supplier of her own unsullied nature, the Ever-Virgin now hymned by us, and Whose miraculous Entrance into the Temple, into the Holy of Holies, we now celebrate.

In the beginning, there was one who rose up against us: the author of evil, the serpent, who dragged us into the abyss. The author of evil was jealous of Adam, when he saw him being led from earth to Heaven, from which he was justly cast down. Filled with envy, he pounced upon Adam with a terrible ferocity, and even wished to clothe him with the garb of death. If Adam had been sufficiently strong to keep the divine commandment, then he would have shown himself the vanquisher of his enemy, and withstood his deathly attack. But since he voluntarily gave in to sin, he was defeated and was made a sinner. Since he is the root of our race, he has produced us as death-bearing shoots. So, it was necessary for us, if he were to fight back against his defeat and to claim victory, to rid himself of the death-bearing venomous poison in his soul and body, and to absorb life, eternal and indestructible life.

It was necessary for us to have a new root for our race, a new Adam, not just one Who would be sinless and invincible, but one Who also would be able to forgive sins and set free from punishment those subject to it. And not only would He have life in Himself, but also the capacity to restore to life, so that He could grant to those who cleave to Him and are related to Him by race both life and the forgiveness of their sins, restoring to life not only those who came after Him, but also those who already had died before Him. Therefore, St. Paul, that great trumpet of the Holy Spirit, exclaims, "the first man Adam was made a living soul, the last Adam was made a quickening spirit" (1 Cor. 15:45).

It was a deed of perfect justice that our nature, which was voluntarily enslaved and struck down, should again enter the struggle for victory and cast off its voluntary enslavement. Therefore, God deigned to receive our

nature from us, hypostatically uniting with it in a marvelous way. But it was impossible to unite that Most High Nature, Whose purity is incomprehensible for human reason, to a sinful nature before it had been purified. Therefore, for the conception and birth of the Bestower of purity, a perfectly spotless and Most Pure Virgin was required.

God is born of the spotless and Holy Virgin, or better to say, of the Most Pure and All-Holy Virgin. She is above every fleshly defilement, and even above every impure thought. Her conceiving resulted not from fleshly lust, but by the overshadowing of the Most Holy Spirit. Such desire being utterly alien to her, it is through prayer and spiritual readiness that she declared to the angel: "Behold the handmaiden of the Lord; be it unto me according to thy word" (Lk. 1:38), and that she conceived and gave birth. So, in order to render the Virgin worthy of this sublime purpose, God marked this ever-virgin Daughter now praised by us, from before the ages, and from eternity, choosing her from out of His elect.

When the chosen time had come, then from the house and posterity of David, Joachim and Anna are chosen by God. Though they were childless, they were by their virtuous life and good disposition the finest of all those descended from the line of David. And with prayer and asceticism they besought God to deliver them from their childlessness, and promised to dedicate their child to God from its infancy. By God Himself, the Mother of God was proclaimed and given to them as a child, so that from such virtuous parents the all-virtuous child would be raised. So in this manner, chastity joined with prayer and asceticism came to fruition by producing the Mother of virginity, giving birth in the flesh to Him Who was born of God the Father before the ages.

Now, when Righteous Joachim and Anna saw that they had been granted their wish, and that the divine promise to them was realized in fact, then they on their part, as true lovers of God, hastened to fulfill their vow given to God as soon as the child had been weaned from milk. They have now led this truly sanctified child of God, now the Mother of God, this Virgin into the Temple of God. And she, being filled with Divine gifts even at such a tender age, and not lacking in the perfection of her mental faculties, she, rather than others, determined what was being done over Her. In her manner she showed that she was not so much presented into the Temple, but that she herself entered into the service of God of her own accord, as if she had wings, striving towards this sacred and divine love. She considered it desirable and fitting that she should enter into the Temple and dwell in the Holy of Holies.

Therefore, the High Priest, seeing that this child, more than anyone else, had divine grace within her, wished to set her within the Holy of Holies. He convinced everyone present to welcome this, since God had advanced it and approved it. Through His angel, God assisted the Virgin and sent her mystical food, with which she was strengthened in nature, while in body she was brought to maturity and was made purer and more exalted than the angels, having the Heavenly spirits as servants. She was led into the Holy of Holies not just once, but was accepted by God to dwell there with Him during her youth, so that through her, the Heavenly Abodes might be opened and given for an eternal habitation to those who believe in her miraculous birth-giving.

We who understand the salvation begun for our sake through the Most Holy Virgin, give Her thanks and praise according to our ability. Now, brethren, let us remove ourselves from earthly to celestial things. Let us change our path from the flesh to the spirit. Let us change our desire from temporal things to those that endure. Let us scorn fleshly delights, which serve as allurements for the soul and soon pass away. Let us desire spiritual gifts, which remain undiminished. Let us turn our reason and our attention from earthly concerns and raise them to the inaccessible places of Heaven, to the Holy of Holies, where the Mother of God now resides.

Therefore, in such manner our songs and prayers to her will gain entry, and thus through her mediation, we shall be heirs of the everlasting blessings to come, through the grace and love for mankind of Him Who was born of Her for our sake, our Lord Jesus Christ, to Whom be glory, honor and worship, together with His Unoriginate Father and His Coeternal and Life-Creating Spirit, now and ever and unto ages of ages. Amen.

Excerpted and adapted from: St. Gregory Palamas. *"Homily on the Entrance of the Theotokos into the Temple."* Mystagogy Resource Center, November 21, 2013. https://www.johnsanidopoulos.com/2013/11/homily-on-entrance-of-theotokos-into.html.

Consulted: St. Gregory Palamas. "Homily 52: Delivered on the Feast of the Entry of Our Exceedingly Pure Lady, the Mother of God, into the Holy of Holies." Essay. In *Saint Gregory Palamas: The Homilies*, edited by Christopher Veniamin, 407–13. Dalton, PA: Mount Thabor Publishing, 2016.

The World in the Gospel of John

One of the major and most relevant themes of the Gospel of John is the *world* [*κοσμος*], Kosmos. Statistically, the term is used around 80 times in the Gospel, edging close to containing half of all references in the entire New Testament (about 190 times). No other Gospel of the New Testament mentions the kosmos nearly so often. Matthew, for instance, the runner up, uses it just 10 times. Not surprisingly, the book that uses the word the most after the Gospel of John is in fact the First Epistle of John, which uses it 23 times.

To get a better understanding of kosmos in John, we should briefly touch on its place in the Old Testament. Though the word is used much less in the OT, approximately 30 times, the OT has laid an important foundation upon which Saint John has built.

Genesis 2:1-3, "*Thus the heavens and the earth, and all their adornment [κοσμος], were finished. And on the seventh day God finished the works He made, and He rested on the seventh day from all the works He made. Then God blessed the seventh day and sanctified it, because in it He rested from all His works God began to make.*"

This verse summarizes God's creation of the world in seven days and establishes the seventh day as holy, a prefiguration of the rest of eternal life. As can be seen in this text, the first meaning of kosmos is beauty, order, or even adornment. After He creates something beautiful, He rests. The vision Moses received about building the tabernacle parallels this account.[1]

Exodus 24:16 "Now the Glory of God descended on Mount Sinai, and the cloud covered it six days. Then on the seventh day the Lord called to Moses out of the midst of the cloud."

Then the "Lord spoke to Moses," seven times telling him in detail how to create the Tabernacle (25:1; 30:11, 17, 22, 34; 31:5, 12;) echoing the 7 days of creation and completing the instructions with the command to "Keep My Sabbaths… because I am the Lord that sanctifies you."

Solomon's Temple was also seen to be a re-creation of the Garden of Eden and so its construction also has many parallels to the Genesis account, but we do not have the time and space to expand more.

It is within this cultural understanding that Saint John presents us the Son's deep and precise summation of what the world is.

The first meaning of the word is adornment or beautiful order, but secondly it signifies universe or cosmos. Thirdly, and perhaps most significantly Saint John uses kosmos/world for the people in the world. He also uses it pejoratively as worldly or worldliness as we understand it in our modern tongue.

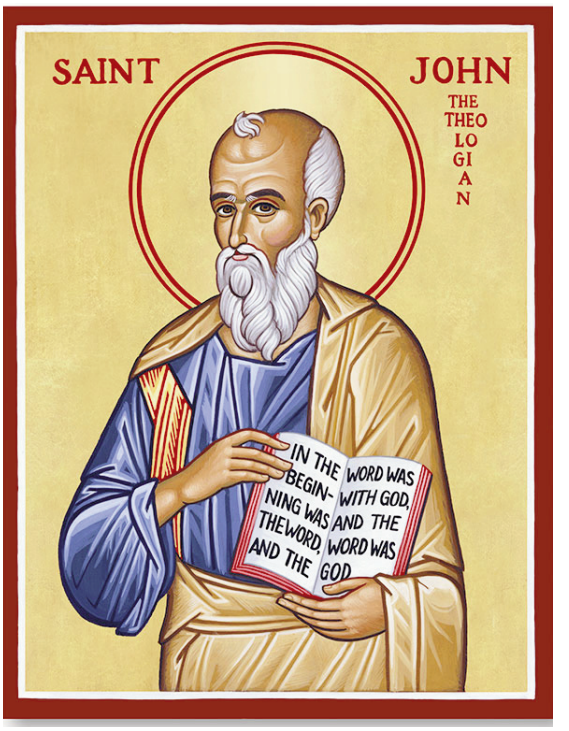

Before we go further, it is essential for us to remind ourselves just how different the Church's approach to the Holy Scriptures is compared to the way in which the world approaches them. I'd like to share three quotes which demonstrate this. The first is not from an Orthodox Christian, but from one of the last great and true biblical scholars of the recent past who witnessed the increasing worldliness of biblical scholarship.

Martin Hengle called the modern scholarly approach:

"*a radical form of criticism which in the end must be said to be uncritical, because it wants neither really to understand the sources nor to interpret them, but basically destroys them in order to make room for its own fantastic constructions.*[2]"

The second, rather lengthy quote is very important because it eruditely and spiritually explains how some have arrived at such a wrong approach towards understanding Divine Revelation.

Jaroslav Pelican, a brilliant Yale scholar and Orthodox convert from Lutheranism wrote:

"*… Because 'Enlightenment,' as defined by Immanuel Kant in a celebrated essay entitled 'What Is Aufklärung?' was seen as 'man's exodus from his self-incurred tutelage, [which had meant] the inability to use one's understanding without the guidance of another person,' liberation from that tutelage meant the willingness to subject every authority and all tradition, however cherished they might be, to a critical examination. During the period of the Enlightenment, therefore, such critical examination was addressed to many forms of authority, whether*

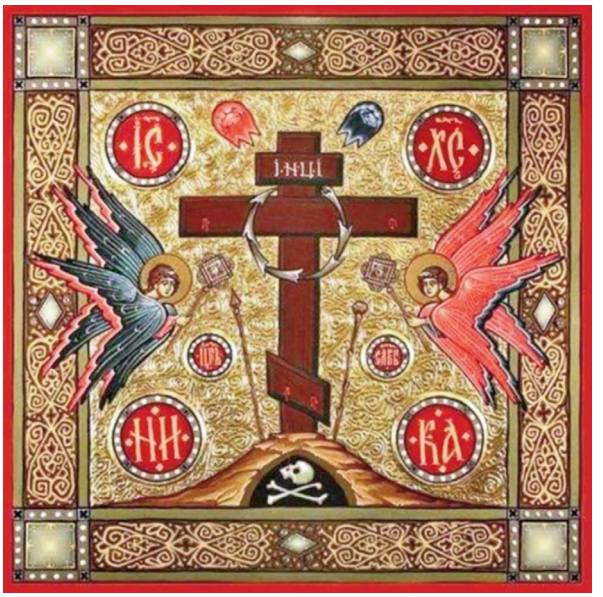

political (for example, monarchy) or ecclesiastical (for example, the Papacy) or intellectual (for example, the absolute claim of Judaism or Christianity to be the only divine revelation), and to many texts of the tradition, whether legal or literary—or biblical.

But as it moved back through time, such a study of history could not stop short of the privileged sanctuary of the first century, so that it soon became clear that the crucial question was: May we apply to the documents of the Bible the same methods of historical-critical study that are appropriate to other components of our tradition? At one level it had been a fundamental assumption of literary scholarship ever since the Renaissance and the Reformation that the answer had to be yes.[3]

So modern man, secular man, even we Orthodox sometimes, take a position in which we judge and look down on scripture with our so-called Enlightened/educated mind. This approach, as we will see, demonstrates what Saint John calls "the world." If we are of the world we cannot hear or see Christ or comprehend His Gospel message.

"*Because we are still earthly, we find ourselves unable to enter into the mysteries of [the scripture's] deeper meaning. Thus our understanding of His word is limited to the intellectual or psychological, while the deep truth of His word contains the ineffable mystery of eternal life in Christ*."[4]

Saint John presents the world to us in a manner that provokes us deeply. His language is intentionally paradoxical. On the one hand the world is presented as evil. The world has sin (1:29) which He has come to convict it of (16:8). The world does not know the Son (1:10; 17:25) and is condemned because the light came into the world and men loved darkness rather than the light since their deeds were evil (3:19). The world hates Jesus Christ because He bears witness that its works are evil (7:7). The world is low, from below (8:23). He came to judge the world (9:39; 16:11). Only he who hates his life/soul in this world will have eternal life (12:25). The world is judged and its ruler [the devil] will be cast out (12:31; 14:30; 16:11). The world cannot receive the Spirit of Truth (14:7). It will not see Christ once He is crucified (14:9). Christ will not show Himself to the world (14:22). The world can't give us authentic peace (14:27). The world hates Christ and Christians (15:18, 19; 17:14). It rejoices at His crucifixion (16:20). We will have tribulation in this world, but He has overcome it (16:33). The Son doesn't pray for the world (17:9). And finally, Christ's kingdom is not of this world (18:36).

This nearly complete summary of the negative ways in which the world is presented creates tension with many different texts that on the other hand reveal how much God loves the world and its positive aspects. The Word/Logos gives light to everyone that comes into the world (1:9; 8:12) and He is the light of the world (9:5; 12:46). He so loved it that He gave His only begotten Son… for believers to have everlasting life (3:16). The Son didn't come to judge the world but to save it (3:17; 12:47). The Samaritans realized first that He was Savior of the world (4:42). The Bread of life, His body, gives life to the world (6:33, 51). He speaks to the world (8:26). He was sent into the world so it wouldn't remain in darkness (10:36; 12:47). The Son wants the world to know that He loves His Father (14:31). The Pharisees said the world has gone after Him, Jesus (12:19). After travail a woman has joy that a person has been born into the world (16:21). The Son showed the Father's name to those that were given to Him from the world (17:6). He speaks to those in the world so that their joy may be complete (17:13). The Son sends His disciples into the world, as He, too was sent (17:18). He wants His disciples to be one so that the world would believe His Father sent Him (17:11, 21). He spoke openly to the world (18:20). He came into the world to bear witness to the truth (18:37).

In essence, Saint John leads us along a path so that we can come to a basic rational conclusion, which is that we need something beyond worldly reason. We need experience with God that is deeper than this world – yet strangely can be had in this world since the Glory that proceeded the world has now entered it (1:1, 10; 17:5, 25). The world is His beautiful, beloved creation culminating in humanity, humans. Man is the target of God.[5] The world is in darkness and doesn't know God, but, "*The Father created the world with people in it in order to extend His love to other children, that is people, who become Brothers of His Son. As sons we will become inheritors of the Father's Kingdom, not as its subjects.*"[6]

The world (people) is "evil" when we are blind towards the Father and the Son. The world is loved and begins to be good when it starts to see the light.

Protestants have an expression, "scripture interprets scripture." We know that it is the Holy Spirit that interprets scripture, but there is some truth in the previous saying. The First Epistle of John also speaks much about the world, "*Do not love the world or the things in the world. If anyone loves the world, the love of the Father is not in him. For all that is in the world—the lust of the flesh, the lust of the eyes, and the pride of life—is not of the Father but is of the world (1 Jn 2:15, 16)*."

What are the things of this world, then? Everything! This world only has relative value. It is ONLY good when in connection with Jesus Christ and even then it is temporary. Medicine is good, but it is temporary. Which doctor can compare to the resurrected Christ, the healer of souls and bodies? Engineering is good, but who can compare to the One that founded the earth? Being a lawyer

can be fine, but who can compare to the One Who gave us the law and fulfilled it and also fulfilled the law of eternal life? The world becomes COMPLETELY evil in blindness to God. All politics that don't start with the foundation that Christ is God are evil. Medicine, science, psychology that don't start from the foundation of Christ will eventually lead (if the scientists and medical professionals don't repent) to hatred towards God and those that believe in Him. The world (and we humans) are utterly useless and even damn ourselves to hell without the Son through whom the world was made. The world's only use is as a place where we meet with God. The only enduring and hence truly good thing in this world that we can treasure without reserve is the Son's glory that He shared with the Father before the world began, which we can discover hidden deeply within us and in others.

When we die, we don't take our careers, houses, skills, techniques, or money with us. The only thing we take with us to heaven is the Christ (or Holy Spirit) that we've found in the depth of our souls or in the souls of those around us.

The time of sifting has begun. Let us focus on what is eternal in the world and not on the world itself!

Fr. John Downie,
St. Michael's Romanian Orthodox Church,
Southbridge, MA

Notes

1 "*What say you? Shall we pause here, after discussing nothing further than matter and visible things, or, since the Word knows the Tabernacle of Moses to be a figure of the whole creation—I mean the entire system of things visible and invisible—shall we pass the first veil, and stepping beyond the realm of sense, shall we look into the Holy Place, the Intellectual and Celestial creation?*" Saint Gregory of Nazianzen, *THE NICENE ANDPOST-NICENE FATHERS SECOND SERIES,* VOLUME 7 by Philip Schaff(1819-1893), editor **SAGE Software Albany, OR USA Publisher:** Grand Rapids, MI: Christian Classics Ethereal Library **Version 1.0 © 1996,** S. CYRIL OF JERUSALEM, S. GREGORY OF NANZIANZEN, Pg 454, http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf207.html.

2 Hengel, Martin, *Paul Between Damascus and Antioch* (1997, pg, ix)

3 Pelican, Jaroslav, *Whose Bible is it? A history of the Scriptures throughout the ages*, Viking. Penguin Books, London, England, 2005, pgs 189-190.

4 Archimandrite Zacharias Zacharou, *Remember Thy First Love, The Three Stages Of The Spiritual Life In The Theology Of Elder Sophrony,* Stavropegic Monastery of St John the Baptist Essex, second edition, UK, 2011, Pg. 95.

5 See Father Zacharia Zacharou's book with the same title.

6 Filocalia 11, *Filocalia Sfintelor Nevoințe ale Desăvârșirii,* Vol. I-V, trad. Dumitru Stăniloae, Harisma, București, 1993; V-XI Humanitas, București, 1998-2008, "Tatăl a creat lumea și în ea pe oameni pentru a întinde dragostea Sa de Tată și la alți fii, sau la oameni, cu care se face Frate, Fiul Său. Ca fii vom fi și moștenitori ai Împărăției Tatălui, nu supușii ei" pg. 101, footnote 99.

Sfântul Paisie Velicikovski – înnoitor al vieții monahale și organizator al slujirii liturgice

Sfântul Paisie s-a născut în anul 1722, într-un oraș cunoscut din Ucraina: Poltava. A fost fiu de preot, tatăl său se numea Ioan, iar mama sa se numea Irina. În total au fost 13 fii. Frații lui au trecut pe rând la Domnul, împreună cu tatăl său, Sfântul Paisie rămânând singurul copil al mamei sale, încă de la o vârstă fragedă. Încă din copilărie a fost atras de lucrurile duhovnicești. De la vârsta de 7 ani citea anumite cărți ale Sfinților Părinți pe care le avea în biblioteca parohială: Sfânta Scriptură, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Efrem Sirul etc, lecturi care, în mod obișnuit, nu atrag un copil la vârsta de 7 ani. După ce frații lui au trecut la Domnul, mama sa își dorea ca Sfântul Paisie să fie

următorul slujitor în biserica unde a fost și tatăl lui preot, iar mai apoi unul dintre frații mai mari. În acest sens mama lui l-a dat la studii la Academia Teologică din Kiev, unde a rămas aproape 4 ani. Era o școală de înaltă ținută academică, însă foarte mult axată pe partea scolastică, lipsind latura duhovnicească. În mintea Sfântului Paisie a început să înflorească dorința pentru viața monahală după mai multe peregrinări prin mai multe locașuri monahale, diferite schituri (mergea foarte des la Lavra Pecerska din Kiev).

La Kiev putem vedea o primă punere în practică a gândului său de a vieți într-o comunitate monahală, în sensul că se întâlneau mai mulți prieteni, sâmbăta seara, la slujba privegherii, apoi, după priveghere, stăteau de vorbă în discuții duhovnicești toată noaptea, până a doua zi la Liturghie. Duminica, Sfântul Paisie participa la mai multe Liturghii (este o practică în Biserica Ortodoxă Rusă de a săvârși Liturghia de mai multe ori pe zi pentru că există altare diferite în biserică). Se observă astfel că încă din această parte a vieții a existat o râvnă spre cele duhovnicești. Retragerea sa la mănăstire nu era ușor de pus în practică pentru că mama sa își dorea foarte mult să urmeze fratelui și tatălui său la altarul bisericii parohiale din Poltava și doar când auzea că Sfântul Paisie dorea să se retragă la mănăstire, ea se mâhnea puternic, temându-se că va rămâne singură. Totuși, după 4 ani de studiu la Kiev, Sfântul Paisie se hotărăște să plece la mănăstire. A încercat să rămână la o mănăstire în Ucraina, dar tocmai pentru că mama sa nu putea să se împace cu ideea că fiul ei va fi monah, starețul mănăstirii nu l-a primit pe Sfântul Paisie pentru a exclude posibilitatea ca mama sa să vină cu autoritățile de stat să-l ia acasă, întrucât era încă minor, și să se producă tulburare în mănăstire.

După ce viețuise o perioadă în mănăstirile din Ucraina, timp în care a fost rasoforit, s-a hotărât să vină în Moldova. A avut un prim contact cu viața duhovnicească din Moldova printr-un ieromonah pe nume Antonie, pe care l-a cunoscut la Mănăstirea Pecerska din Kiev. După mai multe peripeții (a avut de trecut granița pe furiș împreună cu un prieten: Dimitrie) ajunge în Moldova. Aici cunoaște mai mulți stareți, mai mulți ieromonahi, printre care și pe Sfântul Vasile de la Poiana Mărului. În obștea acestuia de la Poiana Mărului se făceau și traduceri după scrierile patristice. Tot atunci îl cunoaște și pe starețul Mihail de la Schitul Cârnu. Va locui la acest schit timp de 2 ani. În acest timp Sfântul Vasile de la Poiana Mărului dorea să-l hirotonească preot. Sfântul Paisie era foarte tânăr, avea în jur de 22-23 de ani, cunoștea bine teologia patristică, iar canoanele Bisericii prevăd ca vârsta minimă pentru hirotonie să fie 30 de ani. Sfântul Paisie cunoștea acest lucru și nu dorea să fie hirotonit înainte de această vârstă (trebuie să spunem că nu dorea deloc să fie preot).

Avem marea binecuvântare să cunoaștem viața Sfântului Paisie, din păcate doar până la viețuirea sa la Schitul Cârnu, chiar din gura sa, pentru că a scris o autobiografie prin care putem să pătrundem în universul interior al Sfântului. Această dorință a Sfântului Vasile de a-l hirotoni pe Paisie a ajuns și la urechile lui. Auzind acestea, Sfântul Paisie se sperie. Toată viața sa și-a dorit să rămână în ascultare profundă, neștiut de nimeni, lângă un bătrân înduhovnicit. Poate și din această smerenie a sa, Dumnezeu a rânduit să-l pună pe Sfântul Paisie povățuitor la peste 1.000 de monahi cât numărau spre sfârșitul vieții sale vetrele monahale de la Neamț și Secu. În acest context, Sfântul Paisie dorește să fugă din Moldova ca să nu fie hirotonit. Călătorește pe mare până în Sfântul Munte și

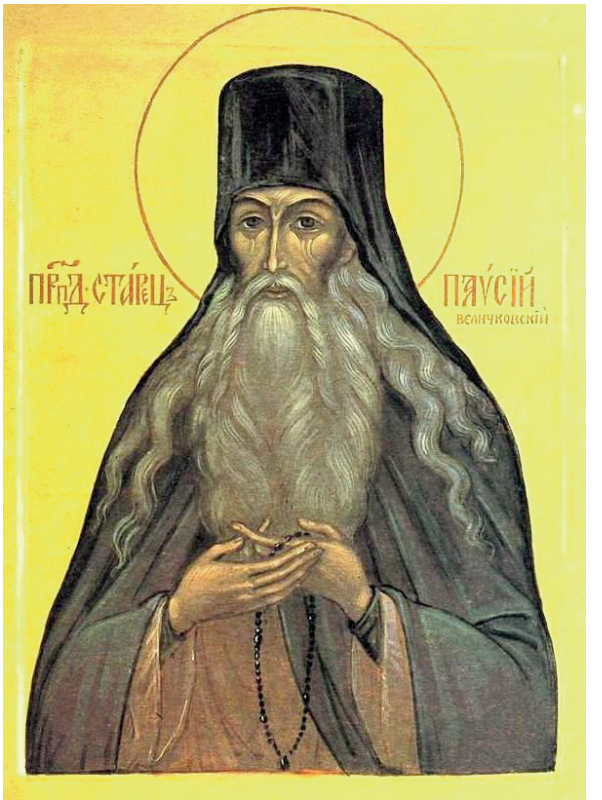

ajunge la Marea Lavră. Auzise că există anumiți monahi vorbitori de limbă slavă și dorește să meargă la Mănăstirea Sfântul Pantelimon, unde se aflau aceștia. În acel timp era foarte cald, începutul lunii iulie, transpiraseră, au adormit pe pietre, iar a doua zi s-au trezit răciți. S-au dus la monahii care trăiau la Mănăstire, iar aceștia când i-au văzut au crezut că au rău de mare și nu au dat importanță stării lor de rău. Trifon, însoțitorul de călătorie a Sfântului Paisie a murit, iar Sfântul Paisie a fost în cele din urmă tratat prin vin. Sfântul Paisie nu a băut niciodată vin, iar când monahii i-au dat vin să bea pentru a-i trata răceala, a început să verse tot conținutul intestinal. Părinții, văzând asta, au spus că își va reveni dacă va bea vin și așa a scăpat de moarte.

După ce rămâne câteva zile cu părinții de la mănăstirea Sfântul Pantelimon, Sfântul Paisie face o călătorie prin Sfântul Munte dorind să găsească un povățuitor duhovnicesc care să cunoască bine Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți. Negăsind ceea ce căuta, se retrage și trăiește singur la o chilie închinată Sfântului Ilie. După câțiva ani trăiți în pustnicie, prin rânduiala lui Dumnezeu, vine la el un monah moldovean, Visarion, care dorea asemenea Sfântului Paisie să găsească un părinte duhovnicesc. Îi spune dorința sa și vreme de câteva ceasuri Sfântul Paisie îl învață pe acest monah ce înseamnă un părinte duhovnicesc adevărat. Monahul Visarion este profund mișcat de cuvintele Sfântului și dorește să fie primit ca ucenic al său. După multe insistențe, Sfântul Paisie îl primește, dar cu condiția să nu-l numească ucenic, ci împreună nevoitor.

Trăiesc împreună o vreme, iar în timp, la chilia Sfântului Paisie vin tot mai mulți frați, ajungând la numărul de 12 monahi. Se mută la altă chilie zidită de ei înșiși, însă din nou numărul monahilor creștea. Au ajuns în scurt timp la numărul de 64 de monahi. Întrucât obștea sa se mărise atât de mult, primește de la conducerea Sfântului Munte spre viețuire Mănăstirea Simonos Petras. Între timp Sfântul

Paisie a fost hirotonit preot, din raționamente pastorale, deși el nu și-a dorit asta. Chiar dacă Sfântul Paisie conducea obștea monahală și o sfătuia, totuși, ucenicii trebuiau să meargă la alți ieromonahi pentru spovedanie. Rânduiala acelor duhovnici nu era în același duh cu Sfântul Paisie și, de aceea, primește hirotonia spre binele comunității sale, după multe insistențe.

La Simonos Petras nu a putut rămâne pentru că mănăstirile mari din Sfântul Munte aveau biruri foarte mari din partea stăpânirii otomane, iar Sfântul Paisie a găsit mănăstirea cu datorii foarte mari, pe care a fost silit să le plătească. Imediat după ce achită datoria, pleacă din mănăstire și trec prin Țara Românească ajungând în Moldova, la Mănăstirea Dragomirna. Aici, Sfântul Paisie împreună cu obștea sa trăiesc aproximativ 11 ani. Era un loc izolat cu multă liniște, foarte potrivit vieții monahale. Toți părinții din obște atunci când au avut ocazia să vorbească despre experiența lor aminteau cu drag mereu despre „Raiul de la Dragomirna".

În 1775, în urma unui război ruso-turc, Imperiul habsburgic primește o parte din Bucovina, iar în acest mod iau în stăpânire și zona în care se afla Mănăstirea Dragomirna. Deoarece obștea Sfântului Paisie nu dorea să locuiască într-o zonă dominantă de eterodocși se retrage la Mănăstirea Secu.

După puțin timp, numărul călugărilor din obște ajungând la 350, domnitorul a cerut Sfântului Paisie să meargă la Mănăstirea Neamț. Sfântul Paisie a refuzat politicos această invitație, însă, după puțină vreme a venit din nou o scrisoare din partea domnitorului și a mitropolitului care îi cereau să se mute la Mănăstirea Neamț. Dorind să se facă chip de ascultare monahilor pe care îi povățuiește, acceptă să mute obștea la Mănăstirea Neamț.

La Neamț se continuă proiectul de traducere a lucrărilor Sfinților Părinți început la Mănăstirea Dragomirna. Această muncă de traducere a fost una foarte grea, întrucât în acele vremuri nu se găseau manuscrisele originale grecești, iar dacă se găseau, se procurau prin eforturi foarte mari. În acest sens Sfântul Paisie mărturisește că de multe ori, o mare perioadă din an, rămâneau efectiv fără mâncare, nu aveau cu ce să se îmbrace, doar pentru a reuși să procure aceste manuscrise. Ei renunțau la hrana cea de toate zilele pentru a putea procura o hrană duhovnicească. Este foarte greu de înțeles această jertfă în zilele noastre, când avem acces ușor la majoritatea textelor patristice, iar ce nu avem în limba română, avem în alte limbi de circulație. De asemenea, Sfântul Paisie povestea că un monah din Ucraina, pe care el îl cunoscuse în tinerețea lui, a străbătut pentru a copia *Scara* Sfântului Ioan Scărarul, de la mănăstirea sa până la altă mănăstire, aproximativ 2.100 km pe jos, prin munți.

În vremea viețuirii la Mănăstirea Neamț, Sfântului Paisie i se duce faima de făcător de minuni, chiar dacă noi nu punem accent pe acest lucru când vorbim de viața lui. Avea harisma vederii duhovnicești.

În această perioadă de la Neamț, Sfântul Paisie continuă o lucrare începută de la Dragomirna. În 15 noiembrie, de la începutul Postului Crăciunului și până în Sâmbăta lui Lazăr, la trapeză, la masa de seară, lua un text din Sfinții Părinți, îl citea în fața obștii, apoi îl explica. Într-o seară citea în limba rusă pentru monahii de limbă rusă, într-o seară în limba română pentru monahii vorbitori de limbă română.

Sfântul Paisie a avut această capacitate de a fi un povățuitor al monahilor de mai multe limbi, de mai multe nații. Vedem că este un exponent al creștinismului universal, după cum spune Sfântul Apostol Pavel: *„În Hristos nu mai este iudeu, nici elin"* (*Galateni* 3, 28). Chiar dacă uneori simțim nevoia să ne identificăm ca român, trebuie să avem și această dimensiune universală a creștinismului pe care Sfântul Paisie a avut-o.

Una dintre cele mai importante harisme pe care Sfântul Paisie le avea, cea mai frumoasă mi s-a părut aceea de a mângâia sufletele întristate. Sfântul Paisie putea să trăiască cu fiecare starea pe care o avea acela, era foarte empatic. Se duceau ucenicii cu o problemă sufletească mare, iar în chilie starețul le știa problema, le citea din Sfinții Părinți, iar monahii plecau de acolo uitând de ce au ajuns la Sfântul Paisie.

Sfântul Paisie rămâne pentru noi un mare părinte duhovnicesc, dar și un mare lucrător al rugăciunii. A trecut la Domnul în data de 15 noiembrie 1794, după ce, vreme de aproximativ două săptămâni a avut o suferință trupească care l-a ținut la pat. S-a nevoit mult, a construit mult, nu dormea mai mult de 3 ore pe noapte pentru a traduce din Sfinții Părinți și a avea timp să se roage. Spuneau părinții din obște că era atât de dedicat lucrului încât, atunci când era la masa de lucru, cu cărțile în față, nu mai auzea nimic din ceea ce se petrecea în jurul său. În ziua trecerii sale la Domnul a chemat la el pe doi dintre duhovnicii cei mai destoinici din mănăstire, cărora le-a dat învățăturile sale pentru întreaga obște.

Influența sa a fost mai mare în spațiul slav, deși a trăit cea mai mare parte a vieții sale pe pământ românesc. Încă din timpul vieții sale a publicat *Filocalia*, o colecție de texte patristice ale părinților niptici, asemănătoare *Filocaliei* din limba română. Sfântul Paisie nu ar fi vrut să publice această carte, nu dorea ca traducerile sale să fie răspândite în afara mănăstirii. Starețul nu dorea să ofere învățăturile acestea unor oameni care nu sunt ajutați să pună în practică acestea de către un părinte duhovnicesc, pentru ca nu cumva să fie înțelese greșit.

În secolul XIX, Rusia cunoaște fenomenul stărețismului și trebuie să știm că acest model pleacă de la Sfântul Paisie. Influența Sfântului Paisie s-a resimțit în peste o sută de centre monahale din Rusia.

În Biserica greacă, influențele sale s-au restrâns la perioada în care Sfântul Paisie a trăit în Sfântul Munte. Fiind vorbitor de limbă slavă nu prea a fost receptat de către greci. A fost receptat însă ca un bun cunoscător al Sfinților Părinți.

În România filonul paisian nu are o viață lungă. La al patrulea stareț de la Sfântul Paisie duhul paisian se stinge de la Neamț și Secu. Sunt câteva nume importante în Biserica Română care sunt descendente din curentul paisian: Sfântul Gheorghe de la Cernica și Sfântul Calinic de la Cernica, mai apoi este și Mitropolitul Veniamin Costachi care, deși nu l-a cunoscut pe starețul Paisie, a ucenicit pe lângă ucenicii Sfântului. Filonul paisian va fi reaprins în secolul al XX-lea în principal prin mișcarea Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim.

Pr. Dr. Cristian Antonescu

Discernământul, virtutea de căpătâi a creștinului

Au doară culeg oamenii struguri din spini sau smochine din mărăcini?
Așa că orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele.
Nu poate pom bun să facă roade rele, nici pom rău să facă roade bune.
(Matei, 7.16-18)

Virtutea discernământului este capacitatea de a face alegeri înțelepte și de a lua decizii bune în situații dificile. **Discernământul implică folosirea rațiunii, prin prisma credinței, a nădejdii în Dumnezeu și a dragostei față de Dumnezeu și aproapele, pentru a distinge între diferitele opțiuni și pentru a alege calea care este cea mai potrivită în orice moment dat.** Sfinții Părinți au alocat acestei virtuți sau, mai bine zis, acestui dar sau harismă de la Dumnezeu, un loc deosebit în scrierile lor. Sfântul Antonie cel Mare consideră discernământul sau dreapta-socoteală ca maică a virtuților, fără de care „*nicio virtute nu se naște și nu rămâne neclintită până la urmă.*”[1] Datorită păcatelor săvârșite, puterea discernământului scade, fiind înrobită de acestea, iar deciziile luate sunt, în consecință, eronate și ne conduc fie la săvârșirea de fapte rele, fie la lucrarea virtuților peste puterea noastră. Fără a avea o măsură în toate, chiar și în lucrarea virtuților, credinciosul poate ajunge la efecte negative asupra sănătății, prin prea multa postire, la nervozitate și irascibilitate prin privarea de somn, de aceea, având discernământ și povățuitor duhovnicesc, fiecare trebuie să se nevoiască după măsura sa duhovnicească.

Prin alegerea unui povățuitor duhovnicesc putem discerne mult mai ușor calea care duce spre mântuire și obstacolele ce stau în calea ei. „*Adevărata dreaptă socoteală nu se dobândește decât prin adevărata smerenie, care ne face să arătăm duhovnicului nu numai faptele, ci și gândurile noastre și să nu ne încredem în părerea noastră nicidecum, ci întru toate să urmăm povața lui și să credem că vine de la Dumnezeu ceea ce ne spune. Aceasta nu numai că face pe creștin să rămână neabătut de la calea cea dreaptă prin discernământul adevărat, ci îl păzește și nevătămat de toate cursele diavolului. Căci este cu neputință să cadă în înșelăciunea demonilor cel ce își tocmește viața sa după judecata și părerea celor înaintați. Într-adevăr, chiar până nu s-a învrednicit cineva de darul dreptei socoteli, prin însuși faptul că-și arată Părinților gândurile rele ale sale, le veștejește pe acestea și le face mai slăbite. Căci precum șarpele, scos din ascunziș la lumină, se silește să fugă și să se ascundă, tot astfel și gândurile cele rele, date pe față prin mărturisire desăvârșită, se grăbesc să fugă de la om.*”[2]

Cum ne putem alege un duhovnic bun? Uitându-ne la roadele vieții lui. Duhovnicul trebuie să fie un model de viață curată și sfântă, pentru ca el să poată să ne îndrume și să ne ajute să trăim o viață curată și sfântă. Dacă un duhovnic trăiește o viață sfântă și o viață de slujire a lui Dumnezeu și a celor din jur, putem fi siguri că ne va îndruma spre aceeași cale. Dimpotrivă, dacă un duhovnic trăiește o viață plină de păcat și de îndepărtare de Dumnezeu, este important să evităm să ne sfătuim cu el, deoarece el nu ne poate fi de ajutor în calea mântuirii. Înainte de a ne alege duhovnicul, să privim la roadele sfaturilor lui, dacă ne conduc spre smerenie și apropiere de Dumnezeu și de aproapele, chiar dacă ne provoacă întristare, sau dacă ne permit să viețuim în aceeași stare de păcătoșenie. Să simțim durerea din inima lui pentru faptele ce ne despart de Dumnezeu. Dacă rețeta pe care ne-o dă ne aduce slavă deșartă și mândrie sau ne duce spre smerenie. Sfântul Ioan Damaschinul spune: „*Căci nici binele nu e bine când nu se lucrează bine, ci e bine cu adevărat când nu-și așteaptă ca plată pentru aceasta sau aceea plăcerea de la oameni, de pildă bunul nume, sau slava de la ei, nici nu se face din lăcomie sau nedreptate. Fiindcă Dumnezeu nu caută la binele ce se face și pare că e bine, ci la scopul pentru care se face. Căci spun și de Dumnezeu purtătorii Părinți că, atunci când mintea uită scopul evlaviei, fapta văzută a virtuții este fără rost. Căci cele ce se fac fără dreapta socoteală și fără scop nu numai că nu folosesc la nimic, chiar dacă sunt bune, ci și vatămă; precum se întâmplă, dimpotrivă, cu cele ce par că sunt rele, dar se fac în scopul cinstirii de Dumnezeu. De aici e vădit că nu e milostiv cel ce s-a îndeletnicit cu milostenia, nici înfrânat cel care a făcut la fel cu înfrânarea, ci cel ce s-a îndeletnicit cât mai mult și toată viața lui, deplin, cu această virtute, folosindu-se de dreapta socoteală fără greșeală.*”[3]

Împotriva păcatului există trei straje, la nivelul cărora, prin discernământ și povață duhovnicească putem birui. Prima este paza și discernerea gândurilor. Exista gânduri proprii omului, există gânduri ispititoare ce ne vin de la cel viclean și există și gândurile cele bune, care ne vin de la Dumnezeu. Și acestea se cunosc după roadele lor. „*Este propriu celor desăvârșiți să cunoască pururea care gând este al conștiinței, care al lui Dumnezeu și care al dracilor. Căci dracii nu insuflă de la început toate cele potrivnice. De aceea, întrebarea este cu adevărat întunecoasă și greu de deslușit. Prin doi ochi sensibili se luminează sufletul și, prin darul deosebirii văzute și înțelegătoare, se luminează ochii inimii*”[4]. Dacă păcatul trece de straja gândului, el intră în imaginație (a doua strajă) și acolo ne face să ne închipuim dialoguri și fapte ireale, specifice păcatului care ne ispitește. Ne imaginăm dialoguri cu cei ce ne-au greșit, ce le-am face dacă am avea ocazia, etc. În final, păcatul este transpus în faptă sau nu (a treia strajă), dar el este deja comis în sufletul celui ce s-a îndulcit cu imaginația păcătoasă. Puterea omului crește însă sau slăbește în funcție de curăția sa sufletească, iar acest fapt determină și strategia care trebuie adoptată în lupta cu patimile. Atunci când știi că te vei certa cu cineva, mai bine evită să ai o conversație cu el. Dacă știi că nu te poți abține de la iubirea de bani, încredințează finanțele casei altei persoane apropiate, care nu suferă de această patimă.

Este important de menționat că discernământul nu este un proces ușor, și necesită multă rugăciune și meditație asupra Scripturilor. Sfântul Pavel ne îndeamnă să ne rugăm pentru a ne da “mintea înțeleaptă și deslușită” (Efeseni 1, 17) pentru a ne putea da seama ce este bine și ce este rău. **Prin aplicarea discernământului, putem să ne alegem un duhovnic potrivit, să evaluăm propriile gânduri și să luăm decizii înțelepte în viața noastră, care ne apropie de Dumnezeu.** Este important să ne rugăm și să medităm asupra Scripturilor și să ne sfătuim cu un duhovnic înțelept, pentru a ne putea da seama ce este bine și ce este rău, pentru ca astfel să putem trăi

o viață care aduce mulțumire lui Dumnezeu și care ne duce către mântuire. De asemenea, este important să ținem cont de sfaturile și învățăturile sfinților părinți ai Bisericii Ortodoxe Răsăritene în procesul de discernământ. Ei au trăit experiența duhovnicească și au acumulat o înțelepciune valoroasă care poate fi aplicată în viața noastră. În final, este important să ne amintim că discernământul nu este doar despre a ne da seama ce este rău sau bun, ci mai degrabă este despre a ne da seama ce este în acord sau nu cu voia lui Dumnezeu pentru noi. Discernământul ne ajută să ne concentrăm pe ceea ce este esențial și să luăm decizii care ne apropie de scopul final al vieții noastre, care este să ne apropiem de Dumnezeu și să dobândim mântuirea. Prin urmare, să ne angajăm în acest proces continuu de discernământ cu credință și să rămânem fideli voii lui Dumnezeu, chiar dacă aceasta poate fi dificilă sau nepopulară. **Discernământul ne oferă un ghid pentru a ne orienta în deciziile importante din viață și ne ajută să ne menținem pe calea mântuirii.**

„Cei ce vor să ducă viață creștină după toată rânduiala sunt datori să se îngrijească, înainte de toate, de facultatea judecății și discernământului, care se află în suflet. Pentru că, ajungând să discernem cu exactitate între bine și rău și să deosebim totdeauna pe cele care, împotriva firii, pătrund în firea noastră cea curată, viețuim drept și fără prihană. Folosindu-ne de puterea judecății, întocmai ca de ochi, să nu ne lăsăm amăgiți de insinuările celui rău. Atunci vom fi socotiți demni să primim harul divin și să ne facem vrednici de Domnul.”[5]

Pr. Ștefan Drăgoi,
Parohia Sf. Ioachim și Ana, Seattle, WA

Note

[1] Sf. Ioan Casian, *Cuvânt plin de mult folos despre Sfinții Părinți din pustia sketică și despre darul deosebirii* (Filocalia, 1), trad. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2008, p. 164.

[2] Sf. Ioan Casian, *Cuvânt plin de mult folos…*, pp. 167-168.

[3] Sf. Ioan Damaschin, *Cuvânt minunat și de suflet folositor*, (Filocalia, 4), trad. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2011, pp. 223-224.

[4] Sf. Ioan Scărarul, *Scara dumnezeiescului urcuș* XXVI, I, 1 (Filocalia, 9), trad. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2013, p. 424.

[5] Sf. Macarie cel Mare, *Omilii duhovnicești*, IV, 1 (Părinți și Scriitori Bisericești), traducere Pr. Prof. Dr. Constantin Cornițescu, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1988, pp. 241-242.

Comoara lăuntrică ce vrea să ne îndumnezeiască

În imnul 44 al Sfântului Simeon Noul Teolog, acesta explică pe larg cum omul este “după chipul” lui Dumnezeu prin structura sa triadică - minte, rațiune, suflet - similară structurii perihoretice a Sfintei Treimi, dar pune în centrul acestei asemănări Cuvântul ca prototip al rațiunii umane: “Ni s-a dat rațiunea după chipul Rațiunii (Cuvântului). Căci suntem raționali din Cuvântul/Cel fără de început, cel necreat, cel necuprins, Dumnezeul meu. Cu adevărat, sufletul oricărui om e rațional, e chipul rațional al Cuvântului.”[1]

Aşadar pentru Sf. Simeon Cuvântul e “prototipul” prin excelență al omului ca ființă prin excelență rațională, alături de acest prototip Sfântul Simeon numind și Sfânta Treime prototip al structurii sufletului omului: “Căci Cele Trei sunt Una prin fire și ființă, cum e mintea, sufletul și rațiunea.”[2]

În cadrul acestui model psiho-antropologic mintea (nousul) umană e reflecția Tatălui din Sfânta Treime, rațiunea (dianoia) e reflecția Fiului, iar sufletul (psihi) e reflecția Duhului Sfânt, cele trei părți ale sufletului fiind “de-o ființă” și unite în mod neconfundat “după ființă” și “distincte în mod netăiat”[3] în ipostasul sau ființa unică a sufletului precum Duhul Sfânt unește și revelează în natura

sa dumnezeiască și spirituală pe Tatăl și pe Fiul, deoarece: "Fără Duhul nu este nici Tatăl, nici Fiul acestuia [căci] Duh e Tatăl și Duh Fiul Tatălui".[4]

Sfântul Simeon afirmă clar rolul esențial al Duhului în descoperirea prototipului rațiunii umane, adică a Cuvântului Hristos, chiar dacă omul împlinește întreg efortul ascetic de curățire a structurii triadice a sufletului său: "Dar și când vei face acestea (când "vei spăla mai întâi chipul tău de pată…și-l vei dezveli și-l vei face alb ca zăpada") și te vei curăți bine și te vei face chip desăvârșit, nu vei vedea modelul (prototipul) tău, nici nu-l vei înțelege, de nu ți se va descoperi El însuși prin Duhul Sfânt… care strălucește în lumina negrăită".[5]

Transformarea lăuntrică a acestei structuri psiho-antropologice prin această descoperire a prototipului prin Duhul Sfânt e descrisă de Sfântul Simeon în alte imne. În imnul 40 Sfântul Simeon descrie venirea Duhului ca lumină ce "deschide iarăși cerurile, recreând toate… răpindu-l din toate cele văzute și… odihnindu-Se înăuntrul minții și în mijlocul inimii Sale"[6], iar în imnul 39 vorbește despre "schimbarea" părților structurii treimice a psihicului uman prin, "fulgerarea simțurilor de către slava luminii dumnezeiești ce botează (scufundă) mintea făcând-o strălucitoare și lumină asemenea slavei dumnezeiești", astfel încât „cel ce s-a învrednicit să se facă astfel, se numește mintea Ta, se învrednicește să aibă mintea Ta (Rm 11, 34) și se face una cu Tine în mod nedespărțit… mai bine zis este el însuși Dumnezeu."[7]

Sfântul Simeon fundamentează biblic această îndumnezeire a omului în integralitatea sa invocând un citat biblic cu trimitere la creația lumii prin Logosul divin ca lumină ce a strălucit în haosul și întunericul primordial al lumii în formare, același Logos strălucind și în inima omului recreat de Hristos: „Căci Cel care a spus ca din întuneric să strălucească lumină, Același este Care a strălucit și în inimile noastre", ale celor umili și nevrednici, închizându-Se „ca o comoară în vasele de lut [2 Cor 4, 6-7] ale corturilor noastre, El Care este cu totul necuprins, necircumscris, luând chip unic în voi Cel fără chip și nevăzut, și Care umple în chip necircumscris toate, ca Unul mai presus de măreție și de plinătate".[8]

Citatul acesta este central teologiei iluminării și îndumnezeirii omului în învățătura Sfântului Simeon, fiind reprodus integral în alte două locuri (în *Discursul 10,* p. 325 și în *Cateheza 27 Scrieri II,* p. 285) din opera sa, dar slujind ca temei multor altor referiri la iluminare simeoniene, la o primă citire contextuală permițându-ne și furnizându-ne câteva interpretări foarte interesante pentru subiectul nostru.

Anume faptul că spre deosebire de exegeza clasică care afirma caracterul creat al luminii invocate de Dumnezeu să strălucească din întuneric în prima zi a creației, aici ni se dă de înțeles că e chiar **Hristos ca lumină necreată Cel Care a strălucit și strălucește în inimile noastre… ca o „comoară".** Care „ne preface și ne plăsmuiește din nou cu totul pe noi înșine și ne schimbă la față în chipul dumnezeirii Lui" în baza faptului că „a luat chip în noi" [Gal. 4, 19]. Astfel, omul creat la început după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, e recreat prin strălucirea Luminii în inima sa, devenind **chip al dumnezeirii** (al acestei Lumini) prin întruparea, întru-chiparea Logosului în om. Această observație ne deschide spre doctrina evoluției și desăvârșirii omului în baza puterilor chipului dumnezeiesc din om spre deplina sa asemănare cu Dumnezeu prin Duhul Sfânt care se sălășluiește ca o „comoară" în sufletul omului și „aprinde din lumina lui ca dintr-o candela sfeșnicul sufletului nostru"[9], dar și spre doctrina împărtășirii prin credință din darurile, cunoașterea și transformarea lăuntrică venită din sălășluirea și strălucirea comorii luminii Duhului Sfânt în inima omului.

Anume, Sfântul Simeon vorbește, în contextul aceluiași citat biblic, **despre necesitatea absolută a credinței pentru trans-formarea sau metamorfozarea fericită și mântuitoare a omului prin această comoară a luminii Duhului:** „Fiindcă Dumnezeirea, adică harul Preasfântului Duh, nu se arată nimănui niciodată fără credință, iar dacă se arată totuși câte unui om în chip paradoxal, Se arăta înfricoșătoare și înspăimântătoare, nu luminând, ci arzând, nu făcând viu, ci pedepsind înfricoșător. Și acest lucru este limpede din cele ce le-a pătimit fericitul Pavel, vasul alegerii"[10] (FA 9, 15) … și, oricum, despre nestricăciunea și incoruptibilitatea transmisă/ împărtășită trupului omenesc – înțeles ca templu al Duhului Sfânt – de către această comoară a Sfintei Treimi:

„Așadar, asemenea trupuri sunt indestructibile și incasabile pentru puterea nebiruită a comorii din ele".[11]

Sfântul Simeon reliefează faptul că nu atât noi conținem această comoară a Sfintei Treimi prin păzirea poruncilor, cât ea ne conține „pe noi toți, prin iubirea de oameni, prin puterea și harul Ei, păstrându-ne și păzindu-ne peste tot neatinși, neclintiți și neabătuți; iar pe cei ce sunt neputincioși și alunecă ușor, fie lipsindu-le ceva, fie greșind puțin, îndată însăși comoara îi strânge, îi unește cu ea însăși, îi lipește de ea și plinește toate lipsurile noastre, ne întărește și ne face mai tari".[12]

Perspectiva este interesantă și din punct de vedere antropologic-științific pentru că afirmă faptul că omul viețuiește de fapt în oceanul luminii și iubirii Sfintei Treimi care îl ajută și îl edifică personal indiferent de împlinirea efectivă sau nu a sfințeniei prin efort personal, și indiferent chiar de opțiunea sa de a crede sau nu în Dumnezeul Treime; pentru că, în definitiv, **comoara Sfintei Treimi din suflet e însăși structura și nucleul (vasul și puterea) firii umane ce asigură rezistența, susținerea și dezvoltarea acesteia:**

"De aceea, continuând zice: „Ca puterea covârşitoare să nu fie de la noi, ci de la Dumnezeu" (2 Co 4, 7). Şi ca să vă fac şi mai limpede aceasta, cam aceasta este ceea ce spune aici [Apostolul]: „Nu socoti că tu însuţi ţii şi păzeşti comoara din tine, ci mai degrabă că tu însuţi ai fost păzit de comoara din tine şi că ai fost făcut de către harul care este întru tine vas de bun folos lui Dumnezeu [2 Tim 2, 21]. Iar ceea ce e minunat e că, chiar dacă vasul e zdrobit, nu de noi, ci de alţi vrăjmaşi, comoara rămâne nedeşertată, iar vasul se face mai tare şi mai sigur sub înrâurirea comorii, căci Dumnezeu este comoara". De aceea despre aceasta acelaşi Apostol zice: „Toate le pot în Hristos, Care mă întăreşte" [Flp, 4,13].[13]

Așadar, nu atât trupul omenesc cât "harul este vasul de bun folos lui Dumnezeu" și "Dumnezeu este comoara" sălășluită în adâncul inimii de carne a omului înțeleasă ca "vas de lut"[14], și acest har și comoară, ne spune Sfântul Simeon, are un rol esențial nu doar în dezvoltarea spirituală a omului, ci în chiar crearea noastră: ("ai fost păzit de comoara din tine și ai fost făcut de către harul…"). Folosirea necorespunzătoare a acestei comori și a acestui har conduce omul la o dezvoltare greșită și nenorocită a puterilor cu care a fost înzestrat din punct de vedere ontologic de Dumnezeu, practic la metamorfozarea lor fără rațiunile Logosului dumnezeiesc într-o formă de existență și viață

stricată, vicleană, specifică făpturilor căzute (demoni, diavoli) care se împărtășesc de calitățile nemuririi și nestricăciunii spre a se chinui veșnic, tocmai în baza puterii comorii și harului Sfintei Treimi cu care au fost înzestrați la creație.

În alte locuri din Cateheza 28 Sfântul Simeon explică iarăși această metamorfoză, aceeași "lumină ce luminează deja în întuneric" [I In 1, 15, I In 2, 8] …"făcând lumină pe cei luminați de ea", atunci când luminează "înăuntru în inimile noastre" [2 Petru 1, 19] și "în afară: în mintea noastră".[15]

Vorbind despre necesitatea căinței ca ușă a intrării în lumină: ["Fiindcă toți cei ce șed în întuneric [Lc 1, 79] sunt fii ai întunericului și nu vor să se pocăiască. Căci pocăința este ușa care scoate din întuneric și duce la lumină"], Sfântul Simeon fixează locul și starea petrecerii acestei tainice metamorfoze, anume în intimitatea "cămării celei mai dinăuntru [Mt 6, 6] a sufletelor noastre", spunând că celor ce nu vor împlini această pocăință, "celor ce n-au voit să vină acum la lumină, ci au urât-o [In 3, 20], la Venirea a Doua, lumina cea ascunsă acum se va descoperi, și toate cele ascunse ale lor se vor face arătate [I Cor 14, 35]"…lumina făcându-ne vădiți și arătați [convinși de nedesăvârșire, păcătoșenia proprie, lămuriți] atât lui Dumnezeu, cât și tuturor [oamenilor]".[16]

Pr. Lect. dr. Vasile Bîrzu
Facultatea de Teologie Ortodoxă "Andrei Șaguna"
Sibiu

Note

1 *Imnele Iubirii divine*, ed. tradusă de Pr. D. Stăniloae, Studii de Teologie Dogmatică, ed. Mitropolia Olteniei, Craiova 1991, p 611.
2 Ibidem, p. 612.
3 Ibidem p. 611-612.
4 Ibidem, p. 611-612.
5 Ibidem p. 613.
6 Imnul 40, p. 582.
7 Imnul 39, p. 581.
8 Simeon Noul Teolog, Discursul 9 *Despre cunoștința adevărată,* în vol. Discursuri teologice şi etice, Scrieri I, *ed.* Deisis, 1998, pp. 313-314.
9 Ibidem, p. 314.
10 Ibidem, p. 325.
11 Simeon Noul Teolog, *Cateheza 27, Necesitatea păzirii poruncilor*, în vol. Cateheze, *Scrieri II,* ed. Deisis, 1999, p. 284.
12 Ibidem, *Scrieri II,* p. 285.
13 Ibidem, Scrieri II, p. 284.
14 Ibidem, Scrieri II, p 285.
15 Ibidem, Scrieri II, p 295.
16 Ibidem, Scrieri II, p 296.

Sfinții lunii octombrie și influența lor asupra vieții noastre

Viața Bisericii, în ansamblul ei, este marcată de modul în care Sfinții își fac simțită prezența aici. Dacă privim în calendare, fiecare zi este dedicată unui anume număr de oameni sfinți care l-au mărturisit într-o formă sau alta pe Dumnezeu. Arareori rândurile mici, îngrămădite parcă în chip parcimonios, vin să devoaleze un singur chip stingher. Nici luna octombrie nu face excepție. E bogată în nume de oameni sfințiți.

Nu s-ar putea spune că există aici sfinți mai importanți decât în alte luni ale anului. De-altminteri, clasificările sunt mai degrabă aspecte ce țin de logica și gândirea umană, ce se mărturisește, prin aceasta, incapabilă de-a iubi deplin. Căci atunci când iubești pe cineva nu-l compari. Te mulțumești pur și simplu să-ți demonstrezi dragostea, descoperind mai degrabă esența făpturii lui decât aspectele care-l fac să fie diferit de ceilalți. De ce? E simplu. Pentru că ceilalți nu mai contează. Cel puțin nu în relația și contextul acela. Ori, dacă sunt aduși în discuție, ei vin să dea culoare unui tablou complex, în cadrul căruia fiecare-și are locul bine rostuit.

Există, însă, sfinți. Mulți. De toate apartenențele sociale. Vocații diverse, manifestate în felurite contexte.

Fiecare dintre ei a avut un cuvânt de spus în ceea ce privește trăirea credinței. Unii dintre ei ies în evidență. Aidoma unor vârfuri de lance. Nu pentru că ar fi cu ceva mai presus decât alții (cel puțin nu în logica divină), ci mai degrabă din pricina anumitor factori sociali, culturali sau spirituali care ne-au făcut să-i simțim mai aproape.

În ampla pleiadă de sfinți ai lunii octombrie, care se deschide printr-un Praznic al Maicii Domnului, lăsându-ne să înțelegem că ne găsim sub oblăduirea ei, se disting **Cuvioasa Maică Parascheva și cei doi Sfinți Dimitrie.** În plus, din categoria celor locali s-ar cădea menționate chipuri de lumină precum cel al **Sfinților Martiri și Mărturisitori ardeleni**, care vin să imortalizeze aspecte ale dinamicii vieții confesionale de pe meleagurile transilvănene ale celui de-al optsprezecelea veac[1]. Și ar mai fi mulți alții...

Despre viețile unora avem informați mai bogate. Despre altele, simple însemnări pe-un colț de cronică și mărturii postume.

Este și cazul **Sfintei Parascheva.** Biografia ei pământească e îndeobște rezumată în puține cuvinte[2]. A trăit în secolul al unsprezecelea, a ales viața monahală împărțind în prealabil întreaga ei avere săracilor și s-a retras în pustie. O vreme, pare-se, a petrecut și în țara Sfântă, unde a și viețuit într-o mănăstire din pustiul Iordanului. O vedenie o va determina să se întoarcă înspre meleagurile părintești ale Epivatei (în Turcia de astăzi). Astfel, după un popas la Țarigrad, când a avut prilejul să se închine icoanei Maicii Domnului de la Vlaherne, va ajunge în locurile unde s-a născut. Aici va adormi cu trupul, moaștele ei fiind descoperite ulterior, în chip minunat. Așa va ajunge să fie canonizată curând de către Patriarhia ecumenică, devenind extrem de cunoscută în zona Peninsulei Balcanice. Din pricina vitregiilor istoriei, osemintele ei neputrezite vor peregrina în decursul veacurilor dinspre Epivata înspre Târnovo (unde vor rămâne timp de 160 de ani), iar apoi va poposi Belgrad și Constantinopol și în cele din urmă, la 1641, la Iași. Au ajuns aici fiind primite în dar de către domnitorul Vasile Lupu al Moldovei, care în anul 1641 a plătit toate datoriile Patriarhiei din Constantinopol. De atunci, Cuvioasa a devenit ocrotitoarea acestor meleaguri, revărsând minuni și binecuvântând aceste locuri. Astăzi, Praznicul ei, sărbătorit anual la data de 14 octombrie este cel care generează cel mai amplu pelerinaj din spațiul românesc, la care participă zeci, și chiar sute de mii de oameni care iau calea Iașilor, spre a se închina, a-și spune durerile și a primi alinare și vindecare.

Lectura vieții ei vine să ne vorbească despre câteva principii fundamentale ale creștinismului. În limbaj de specialitate ele sunt definite prin intermediul sintagmei de „virtuți.” Sfânta a excelat în practicarea lor. Este vorba despre dragostea de Dumnezeu și cea de aproapele, cumpătare, feciorie, dar și despre smerenie, credință și nădejde. Pe unele dintre ele le practică încă și după moarte. Bunăoară, dragostea. Căci Cuvioasa e cea care, din dragoste față de oameni revarsă cu prisosință tămăduiri asupra lor.

Interesantă este și biografia **Sfântului Dimitrie Basarabov, ocrotitorul Bucureștilor.** Ajunse să adăsteze în capitala de atunci a Țării Românești la data de 13 iulie a anului 1774[3] în contextul unuia dintre războaiele ruso-turce. Este vorba despre o viață trăită cu discreție într-un context în care sfințenia e ceva mai mult decât un simplu exercițiu ascetic. Pune în valoare modul în care o viață poate fi dedicată total lui Dumnezeu, fără niciun fel de rezerve. Și despre dragoste, simplitate și modul de a-L descoperi pe Creator privind cu ochi de copil curios cele construite de el. Căci Sfântul Dimitrie n-a fost un om care să țintească înspre onoruri lumești. A trăit o viață monastică ce s-a

îmbinat între păzitul oilor, rugăciune și pocăința pentru păcate. Puține, câte or fi fost ele, au fost plânse cu jale de către distinsul părinte. Iar când, pe drumul său prin sălbăticii a călcat peste un cuib de păsări, zice-se că s-a pedepsit atât de drastic încât a refuzat să-și mai încalțe vreodată piciorul vinovat.

Într-o lume în care căsniciile se destramă adesea din nimicuri, iar prieteniile de-o viață sunt date deoparte din cauza unor mărunte orgolii, poate că nu ar strica să privim măcar din vreme în vreme și înspre exemple precum acesta. Căci prin felul său de a fi, Sfântul Dimitrie a vorbit pe tăcute, prin faptă despre consecvența în slujirea lui Dumnezeu și despre perseverența în iubirea Lui. Dacă n-ar fi avut drept motor această virtute, de bună seamă că nu ar fi reușit să ducă la bun sfârșit toate lucrurile pe care și le-a propus. Răsplata a fost pe măsură. Osemintele neputrezite, îngropate cu aceeași discreție cu care el însuși, de bună voie, și-a îngropat viața din perspectiva logicii umane, vor fi descoperite în chip aparte, printr-o minune. Apa Lomului va refuza să le mai ascundă, conștientă de marea nevoie a oamenilor de exemplul său rugător. Iar minunile petrecute după aceea vin să vorbească despre reciprocitatea acestei forme de dragoste. Căci Domnul nu l-a lăsat singur și neînțeles. I-a mângâiat sufletul și l-a învrednicit nu doar de faptul de a-I deveni împreună-locuitor al Raiului, ci și de a mijloci pentru alții în suferința lor.

Viața lui, a cuvioasei, dar și a tuturor celorlalți sfinți, are în centru și un alt aspect. Cel al mărturiei. El se manifestă diferit, în funcție de cel care e chemat să-l pună în lucrare. Astfel, dacă la sfinții cuvioși, mărturia e prezentată prin modul în care își trăiesc castitatea, sărăcia și ascultarea, la martiri, aceasta ia forme extreme.

Să privim bunăoară la viața **Sfântului Dimitrie, Izvorâtorul de Mir**[4]. În cazul lui, actul martiriului vine ca parte finală, cel puțin din perspectiva logicii umane, a unui lung proces de persecuții la care a fost supus. Depus din funcțiile administrative înalte pe care le deținea în cadrul Imperiului Roman, el va împărți anterior toată averea pământească, dedicându-se căutării „celei cerești." Procesul va cunoaște, în cazul lui mai multe etape. Cea dintâi va echivala cu numirea în scaunul de voievod al Tesalonicului. Următoarea va fi marcată de împărțirea averii, iar cea din urmă de actul propriu-zis al martiriului. Deznodământul îl va reprezenta ceea ce se va întâmpla abia după acest moment. Trupul său nu va cunoaște degradarea firească prin care sunt chemate să treacă toate organismele umane odată ce au devenit neînsuflețite. Dimpotrivă, va izvorî mir și va face minuni[5], după cum vin să mărturisească multiplele documente publicate în decursul vremii.

În cazul unora dintre **sfinții Visarion, Sofronie și Oprea, Moise și Ioan,** mărturia a căpătat și ea o formă martirică[6]. Astfel, mucenicii care au luat drumul capitalei Imperiului Habsburgic spre a se plânge Împăratului în legătură cu persecuțiile religioase la care erau supuși, vor fi pedepsiți și de către acesta, unii fiind condamnați la temniță pe viață la Kufstein, unde își vor pecetlui credința prin martiriu. Alți cuvioși vor avea posibilitatea să fugă dincolo, în Țara Românească, de unde vor veghea asupra românilor ardeleni la ceas de prigoană, încercând să-i susțină pe căi subsidiare și să-i ajute să nu-și piardă credința. Datorită lor a supraviețuit până astăzi credința ortodoxă în Transilvania, reușind să depășească vremuri de mare prigoană și să înflorească, regenerându-se de fiecare dată după câte o perioadă nefavorabilă. Așa se face, de exemplu, că după 1989, când vremurile au permis, viața monahală a luat aici

o anvergură impresionantă. S-au construit sute de mănăstiri, într-un ritm care a făcut ierarhi precum regretatul Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu Anania al Clujului să afirme că *„Ardealul își cere mănăstirile înapoi,"*[7] corelând acest fenomen cu acțiunea cutremurătoare a baronului Adolf von Bukov care, în 1764, a distrus peste 200 de mănăstiri din motivul că viețuitorii acestora au refuzat să treacă la greco-catolicism[8].

Sfinții lunii octombrie au astfel multe de spus fiecăruia dintre noi. Sunt oameni care și-au pecetluit credința, fie prin baia sângelui, care le-a slujit drept mărturie, fie prin trăirea consecventă a principiilor evanghelice. Suntem încredințați că au dobândit de la Dumnezeu calitatea de mijlocitori. Minunile ce se revarsă adesea de la racla cu moaștele unor sfinți precum Preacuvioasa Maică Parascheva, ori Sfântul Dimitrie Basarabov vin să întărească acest lucru, alături de pelerinajele, extrem de numeroase (cel dedicat Maicii clasat, după anumite evaluări, pe locul al doilea în Europa ca anvergură), sau de evlavia pe care creștinii o manifestă rugându-se lor, sau botezându-și copiii cu aceste nume de o frumoasă rezonanță. În același timp, viața lor, adesea marcată de discreție, în cadrul căreia se evidențiază tot mereu aspecte precum mărturisirea, trăirea sinceră a credinței, ori practica virtuților, ni se constituie într-o valoroasă pildă, într-o societate ce traversează o tot mai acută criză de modele. Poate că nu ar strica să le stârnim mai des tinerilor apetitul înspre descoperirea exemplului lor și să-i facem să citească prin ochii unui om al zilelor noastre biografii scrise cu secole, ori chiar milenii în urmă. Dacă vor reuși să înțeleagă mesajul peren, lumea va avea cu certitudine nădejdea unui viitor mai luminos.

Pr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu PhD

Note

[1] Despre viața lor, a se vedea și: ***, *Acte și tomosuri sinodale privind canonizarea Sfinților Români (1950–2020),* ediția a doua, Editura Basilica, București, 2020; Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români,* ediția a 3-a, Editura Trinitas, Iași, 2007.

[2] Cf. https://doxologia.ro/vietile-sfintilor/sinaxar/viata-sfintei-cuvioase-parascheva, accesat 12. 10. 2022.

[3] https://basilica.ro/cum-au-ajuns-moastele-sfantului-dimitrie-cel-nou-la-bucuresti/, accesat 12. 10. 2022.

[4] Cf. https://doxologia.ro/viata-sfant/viata-sfantului-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir, accesat 13. 10. 2022.

[5] Cu privire la momentul aflării moaștelor sale, din viața sa aflăm următoarele: „Atunci, un boier din cei mari, slăvit și credincios, din părțile Iliricului, pe nume Leontie, fiind cuprins de o boală grea și nevindecabilă, a alergat cu credință la Sfântul Mare Mucenic Dimitrie. Când au ajuns la biserica sfântului, l-au așezat în acel loc unde se aflau în pământ moaștele mucenicului și îndată acesta a primit tămăduire și s-a sculat sănătos, mulțumind lui Dumnezeu și preamărind pe Sfântul Dimitrie, plăcutul Lui. Acesta a vrut să zidească sfântului o biserică mare și frumoasă în semn de mulțumire.
Dărâmând biserica cea mică, când s-a început temelia celeilalte biserici, au fost găsite moaștele Sfântului și Marelui Mucenic Dimitrie întregi și nestricate, din care au izvorât mir frumos mirositor și a umplut toată cetatea de mireasmă bună. Apoi s-a adunat tot poporul și cu bucurie au luat din pământ moaștele sfântului și s-a tămăduit mulțime de bolnavi, prin ungerea cu mirul care izvora. Leontie, bucurându-se, nu atât pentru sănătatea sa, cât pentru aflarea sfintelor moaște, degrabă a săvârșit lucrul pe care îl începuse și a ridicat în acel loc o biserică preafrumoasă în numele Sfântului Mare Mucenic Dimitrie. Într-însa a pus cinstitele lui moaște, într-o raclă ferecată cu aur și împodobită cu pietre de mare preț. Apoi, cumpărând sate și vii, le-a dat bisericii spre întreținerea celor ce slujeau în ea. Leontie, întorcându-se la locul său, a vrut să ia cu sine o parte din moaștele sfântului, ca să zidească. o biserică și în patria sa. Dar sfântul, arătându-i-se în vis, i-a zis să nu îndrăznească a lua ceva din moaștele lui. Atunci el a luat numai giulgiul cel înmuiat în sângele sfântului și, punându-l în racla de aur, a plecat". *Ibidem.*

[6] Cf. https://www.crestinortodox.ro/calendar-ortodox/sfintii-marturisitori-ardeleni-121739.html, accesat 13. 10. 2022; https://basilica.ro/%E2%80%A0-sf-cuv-marturisitori-visarion-si-sofronie-sf-mc-oprea-sf-preoti-marturisitori-ioan-din-gales-si-moise-macinic-din-sibiel-sf-cuv-ilarion-cel-mare/, accesat 13. 10. 2022.

[7] https://www.youtube.com/watch?v=13D8dHb6K88, accesat 13. 10. 2022.

[8] Gavrilă-Tudor Zinveliu, Maxim Morariu, *Noi aspecte ale martiriului Sfinților născăudeni,* Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, p. 30. Cf.: Silvestru Augustin Prunduș, Clemente Plaianu, *Catolicism și Ortodoxie Românească, scurt istoric al Bisericii Române Unite,* Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca,1994, pentru o altă perspectivă, ce nu este, din perspectiva noastră, justificată sub aspect istoriografic. Cu privire la modul în care s-a schimbat structura confesională a Transilvaniei după acest eveniment, a se vedea și: Virgil Șotropa, „Două tablouri istorico-statistice din anii 1714 și 1733 privitoare la preoții români din Valea Someșului, în *Arhiva Someșană*, XXVIII (31940), 1-72.

Holy Synod resolutions: Timișoara will host International Orthodox Youth Meeting / New saints added to church calendar

The Holy Synod of the Romanian Orthodox Church held a working session at Patriarch Teoctist Aula Magna of the Patriarchal Palace. His Beatitude Patriarch Daniel chaired the meeting on Friday, October 28, 2022.

The main resolutions of the Holy Synod include the following:

- The Holy Synod approved the proposal of the Metropolitan Synod of the Metropolis of Muntenia and Dobruja to canonise the hieromartyr Neophyte the Cretan, Metropolitan of Wallachia, with the title The Holy Hieromartyr Neophyte the Cretan, Metropolitan of Wallachia, and to include him in the calendar of the Romanian Orthodox Church, in the Synodal Synaxarion of the Romanian Orthodox Church and in the liturgical books, with a feast day on June 16.
- The Holy Synod resolved the publication of twelve volumes entitled The Synodal Synaxarion of the Romanian Orthodox Church including the names of all saints venerated daily in the Romanian Orthodox Church. The Holy Synod approved to include in the Synodal Synaxarion of the Romanian Orthodox Church on November 14 the six saints of the Palamas family, canonised by the Ecumenical Patriarchate in 2009, including the parents of Saints Gregory Palamas, Constantius and Kalloni, his brothers Theodosius and Makarios and his sisters Epicharis and Theodote (14th century).
- The Holy Synod resolved to organise the International Meeting of Orthodox Youth in Timisoara, where the Metropolis of Banat is headquartered, in early September 2023.
- The Holy Synod approved the text of the service for the Translation of the relics of Saint Andrew to Iasi (October 13) and to include it in the liturgical books of the Romanian Orthodox Church.
- The Holy Synod approved the text of the Supplicatory Canon to Saint Paisius (Velichkovsky) of Neamt and to include it in the liturgical books of the Romanian Orthodox Church.

Press office of the Romanian Orthodox Church

2022 Annual ROYA Congress

The 2022 Annual Congress from October 7th, to October 10th was exactly the event ROYA needed to be reinspired and left us eager to begin working. During the Congress, youth from North America gathered at St. Dumitru's Monastery in Middletown, New York, and Canadian members joined virtually from Holy Cross Monastery in Mono, Ontario. Activities varied from playing tug-a-war, volleyball, and singing together at services and around a campfire. We also gathered spiritual advice from Archdeacon Sorin Mihalache, Fr. Ieremia, Fr. Polycarp, Doamna Florina Radu and Doamna Carmen Ognean, and held elections for the new board!

The Congress elections resulted in the following 2022-2024 ROYA board members: Claudiu Dima from Atlanta, Georgia (President), Diana Vancea from Chicago, Illinois (VP for USA), Valentin Cioana, from Montreal, Canada (VP for Canada), Laura Ionescu from Yonkers, New York (Secretary), Spiridon Amohnoaie from Ottawa, Canada (Treasurer for Canada), and Teodora Girlonta from El Dorado Hills, California (Treasurer for USA).

On behalf of ROYA, the new board members would like to thank Metropolitan Nicolae for his blessing to hold this event, and for his attendance, along with Bishop Ioan Casian. We are blessed to have Bishops who prioritize the youth as a top preoccupation in the Church. Thank you also to Fr. Ieremia and Fr. Polycarp, the abbots of the monasteries that hosted us.

Our conference with Archdeacon Mihalache about his experience as both a former ASCOR-Iasi member and president left me motivated, not just because he speaks brilliantly, but because he made it evident that we must do something to help today's youth. He told us, "Inside each of your hearts, there should be a fire, an ardent desire to bring youth back to the faith, because if you don't, no one else will. The need to help our youth today is so large that ideally, each of us would need to stop school, quit our jobs, and dedicate the next five years of our lives to missionary work." Unfortunately, many of us cannot afford to do this, but our discussion illuminated how extreme our situation is. Depression and anxiety are continuously on the rise, youth are losing motivation to go to school for weeks, they need constant stimulation to remain attentive. Archdeacon Mihalache also told us that the goal is not only to become a member of ROYA to participate in the gatherings and activities, but to become a member of the Church. Even though as youth we deal with pressure from school and work, we have to remember that united in prayers and friends, we are stronger than anything else.

To guide the youth to the faith, we need to combine fellowship with spiritual activities. Of the many ideas that Archdeacon Mihalache offered, one of his suggestions was to hold conferences on popular topics, (for example: Artificial Intelligence), and have the speaker talk about the topic from a theological perspective at the end. He emphasized that through becoming more involved in the administrative work of ROYA, we not only help others approach the Church, but we will also notice personal growth within ourselves. Being a leader within a Christian youth organization like ROYA will develop us spiritually, socially, and professionally. The skills we gain can be transferred to how we interact with our current and future families, how we manage conflict, how to prioritize and time manage, etc. The more effort we put into our work, the more we get out. There is nothing to lose, especially because this is what God has called us to do. "Go therefore and teach all nations" (Matthew 28:19). As an added plus, the people we meet through ROYA become lifelong friends. Having been a member of ROYA since 2013, I can attest that this is true for me today.

Every speaker at the congress seemed to emphasize that the positive outcomes of ROYA cannot come without sacrifice. Fr. Ieremia told us that in our struggle, we receive grace, and may not realize until later. This same concept was repeated in our conference with Doamna Florina. Leading ROYA camps and retreats teaches one to be attentive of everyone's well-being, putting the entire group's desires and interests before your own. Alone, we may not be able to sustain the weight of work we have to do, but with spiritual guidance, help from external resources, each other, and most importantly, with prayer, anything can be done. Previous ROYA board members attested that although the sacrifices were difficult to endure, looking back, the nights spent laboring through plans with other board members were the most fruitful and formative moments. Leaders organizing ROYA events obtain something deeper than the typical member. This is one of the many reasons I am grateful to be able to serve ROYA for the next two years.

Our time together also granted the new board the opportunity to begin planning for this year's ROYA month- the annual dedication of the month of November that our Metropolia dedicates to its youth through special activities and prayers- and for the annual Winter camp at the end of December. May St. Katherine, all the saints, and the most Holy Virgin Mary intercede for us so that we may bear good fruit in the coming events and years to come!

In Christ,
Laura Ionescu

The feast day of St. Parascheva Parish in Massachusetts

The feast day of St. Parascheva Parish in Massachusetts was celebrated this year with our Metropolitan, His Eminence Nicolae, in our new church, which we purchased a month ago. The church at 264-266 Lowell St. in Andover will now be able to serve the needs of our Orthodox community in the great metropolis of Boston. Our parish, with God's prayers and help, has accomplished what few hoped would become a reality 26 years ago.

Founded in 1996, the parish has gone through all the stages of a mission church, establishing the community with the organization of the liturgical schedule and the purchase of the first church for our community in 1999 (the church in Wakefield) then its consacration in 2002 and equipping it with everything needed in a church. The years that followed were years of mission and service to the community, a community that has grown over the past 15 years to the point that the Wakefield church has become increasingly overcrowded. Saint Parascheva truly showed herself to be the protector of Romania and the protector of Moldavia by gathering under her protection, also here on American soil, about 300 families from the Romanian provinces and about 150 families from Bessarabia. So a few years ago we initiated the project for a new church to meet the needs of our parish.

So this year, with the celebration of the feast day of St. Parascheva and 20 years after the consecration of the first church, our community stepped into the new church. The new property has 1.53 acres of land. The church has an area of 2145 sq. ft., space that can accommodate over 180 people, an administrative building of 4300 sq. ft. with a function room, two conference spaces and 5 rooms that can accommodate various activities of the parish as well as parking space for more than 50 cars.

The celebration of the church's feast day began on Thursday evening with Vespers followed the next day by the Matins and Divine Liturgy. His Eminence Nicolae arrived in our parish and in our new church on Saturday, October 15. On Sunday, October 16, our Metropolitan officiated Small Blessing of the Waters followed by the Holy and Divine Liturgy during which the cantor of our parish, Subdeacon Sergiu Daniel Concu was ordained deacon.

The faithful were blessed to venerate the relics of the Holy Brâncoveanu Martyrs, martyrs of our Romanian nation, God showing us that the saints of our nation are also here with us on the American continent. At the end of the Divine Liturgy, a memorial service was celebrated in memory of the founders and benefactors of our holy church.

The homily of His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae filled the hearts of all of us:

What would a good and pure heart be? In Psalm 50, we say, "Create in me a pure heart, O God, and renew a steadfast spirit within me"; so a pure heart is a heart that prepares itself, that through repentance, through Confession, through Communion, is cleansed. A pure heart is a heart prepared to receive the word of God through all these spiritual efforts. But a pure heart must also be kind or merciful; therefore, preparation for the Word of God, purity of heart, must be complemented by mercy, by kindness. In a pure and good heart, the good word and the good deed are shown through the mercy shown to those in spiritual or material need.

Then, Metropolitan Nicolae spoke briefly about the life of St. Parascheva and the pilgrimage of her holy relics until 1641 when they arrived in Iasi. The homily concluded with an exhortation to the ministers and parishioners to use the new church space for services and many activities for children, youth and adults. The gift of St. Parascheva should be returned to the community that needs to see a living church that wants to be part of and involved in its mission.

The celebration of the feast day ended with an agape meal organized by the faithful of the church for the guests. I conclude these words by thanking God, Our Lady the Theotokos, Saint Parascheva and all the saints for the help they have given us, as well as those who have worked hard, the founders, benefactors and those who work daily for the benefit of our parish!

Many Years to St. Parascheva Parish in Andover, MA!

Fr. Nicolae Simion

Feast day and consecration of the iconography of the St. Nicholas and St. George Church in New York City

"Unless the Lord builds the house, those who build it will labour in vain; if the Lord keep not the city, he that keepeth it shall watch in vain"
(Ps. 126,1)

Through His great love and joy which He brings to the souls of the faithful on all His Holy Feasts, Christ truly resurrects us, spiritually raising us to greatness. For us, it is enough to participate with the desire to celebrate spiritually. Thus, we celebrate the feasts with joy and are overwhelmed with the blessings the saints bring us.

St. Nicholas is one of the most well-known beloved saints in the Church calendar, and our Holy Church calls him a "miracle worker." In recent years, the winter feast day of the St. Nicholas and St. George Church has been an occasion for prayer, unity, and communion for Romanians in New York City. This beautiful tradition was continued this year when, on December 11, 2022, His Eminence Nicolae of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, accompanied by a sobor of priests, celebrated the Divine Liturgy in our church, on which occasion he also consecrated the iconography of the church.

Founded by the great shepherd of souls, Archimandrite Mitrophor Dr. Vasile Vasilache, the church dedicated to St. Nicholas and St. George was consecrated for the first time on December 9, 1984, by Archbishop Victorin Ursache of blessed memory. Since then, the church has gone through several stages of embellishment: the iconostasis and four paintings (The Last Supper, Jesus Christ Pantocrator, Mother of God Platytera, and The Dormition of the Mother of God), all made during the pastorship of Father Vasile Vasilache (1998-2000); the new Holy Table, Axionite, four carved lime wood stands, mosaic stained-glass windows on the exterior facade, and other consolidation works of the church (2011 - 2012), culminating in the church's re-consecration on December 9, 2012, by His Eminence Metropolitan Nicolae and His Grace Ioan Casian; and, with God's help, its adornment with Byzantine-style church paintings in 2022. These magnificent icons located in the interior of the church were painted in Romania, at Ponor Monastery in Alba County, by Mother Antonia, under the spiritual direction of Father Abbot Irineu Curtescu. The placement of the icons on the walls, according to the project approved by His Eminence Metropolitan Nicolae, was done by the painter Constantin Coșa.

The consecration of the iconography of the St. Nicholas and St. George Church in New York in 2022 was a service to invoke the Grace and work of the Most Holy Trinity, so that these consecrated icons could become a source of power, blessing, and healing for all who enter this church, for all who pray before them in faith, and for all who ask for the intercession of the saints depicted in them. The service included a solemn moment of pious gratitude and esteem for the founders of this church and for all those who have preserved, restored, and embellished it over the years.

The organization of this year's feast day of St. Nicholas has been a true blessing from God through the liturgical services, which began on Friday evening and ended on Sunday, and also through the love and joy of the faithful who, to the glory of God, were able to venerate the relics of St. Nicholas and of the other saints which adorned the church.

The celebration of the church's feast day started on Saturday evening with the celebration of Great Vespers with Litya by Father Marius Dumitrescu, the parish priest, together with Father Theodor Damian from Saints Peter and Paul Church, Astoria, NY, Father Ionuț Voicu from the Church of the Life Giving Fountain, Long Valley, NJ, Father Ioan Proteasa from St. Andrew's Church, Jamaica, NY, Fr. Todor Mazur from Holy Trinity Ukrainian Church, Manhattan, Fr. Mircea Schirta from St. Sophia Ukrainian Church, Bayonne, NJ, and Deacon Bogdan Manea from Holy Trinity Church, Philadelphia, PA.

On Sunday morning, at 9:30 a.m., a large group of faithful and a choir of priests dressed in beautiful liturgical vestments were waiting for the Hierarch, while the choir, led by Dănuț Grigoraş, was engaged in the service of the Matins.

Shortly after, His Eminence Metropolitan Nicolae arrived at the holy place, where he was welcomed with the traditional hymn of welcome for the Archbishop, "Our Lord and Archbishop, Lord, keep him for many years," by the parish priest with the Holy Gospel and Holy Cross, as usual, and by Father Abbot Ieremia from St. Dumitru Monastery, Middletown, NY, Fr. Vincențiu Temirov, Spiritual Director at St. Vladimir's Orthodox Theological Seminary, Yonkers, NY, Fr. Theodor Damian from Saints Peter and Paul Church, Astoria, NY, Fr. Vasa Ghilezan and Deacon Bogdan Manea from Holy Trinity Church, Philadelphia, PA.

Surrounded by a choir of priests, His Eminence Metropolitan Nicolae began the service of the consecration of the church iconography. The rite of consecration began in the Holy Altar and continued in the church. It was followed by the Holy and Divine Liturgy, where the Hierarch, the priests, and the faithful transformed the church into heaven, just as a beautiful word from a prayer says: "In the Church of your glory I seem to be in heaven." His Eminence Metropolitan Nicolae graciously led the entire ceremony, with the priests first encircling the Archbishop in front of the Holy Altar and then in the Holy Altar, with the banner and the faithful singing angelically, just as the Cherubic Hymn

says: "We who mystically represent the Cherubim..." The children of the parish's Sunday school and the faithful received Holy Communion, and at the end of the Divine Liturgy, the Panihida was celebrated for the deceased founders and ministers of the church.

In his vibrant and heartfelt sermon, His Eminence Metropolitan Nicolae emphasized the meaning and significance of the service of consecration of the church paintings, both from a dogmatic and a spiritual point of view. "The paintings reveal to us the greatness of God on earth, which is the Church to which we are all called," His Eminence stated.

He subsequently spoke about the Gospel reading of the 28th Sunday after Pentecost, the parable of those who were invited to dinner. "In the refusal of those invited to dinner the Holy Fathers reveal our own condition — that is, we are called into the Church of Christ at the Holy Eucharist, we are called to enter the Kingdom, but we too often refuse God's call. In the Holy Church we are all called to work out our salvation. In the time of the Church, we must work for our perfection, we must desire to enter the Kingdom and to be with Christ our Savior, the Mother of God, and the saints painted on the walls of the Church, and not to be tempted by this world with its riches and pleasures," said Archbishop Nicolae. Concluding his sermon, he recalled the life of St. Nicholas, urging the faithful present to live a pure life, to do acts of mercy for the love for God and their neighbors, to live a spiritual Orthodox life of fasting and prayer, presenting St. Nicholas as an example to be followed by all believers who seek the path to salvation.

His Eminence Metropolitan Nicolae then presented several awards of the Metropolia and diplomas to those who accomplished the work of decorating with paintings the St. Nicholas and St. George Church in NY. As a token of appreciation and gratitude for his pastoral work in the St. Nicholas and St. George Parish in NY, the Hierarch presented Father Marius Dumitrescu with the American Metropolitan Cross. The American Metropolitan Cross for the laity was awarded to the painter Constantin Coșa, who with meticulousness and talent accomplished the work of placing the paintings on the walls of the church, and to the Mila-Rus family, Marcel and Mirela, who with love and dedication contributed to the work of embellishing the church. Following this, the Metropolitan conferred the Order of Sf ntul Ştefan cel Mare (Saint Stephen the Great) to the following parishioners: Constantin and Geta Alexandru, Adrian and Daniela Pală, and Marian Sevastița. In closing, the Metropolitan offered several Diplomas of Merit for the sacrifice, love, and dedication in the service of the parish to Mr. Vasile Pecurar, Mr. Livi Roksa, Mr. Sergiu Moraru, and Mrs. Felicia Badea.

Deeply moved, Fr. Marius Dumitrescu, thanked with warm and heartfelt words His Eminence Metropolitan Nicolae for the honor brought to the St. Nicholas and St. George Church through his presence at this historic moment in the life of the parish. As a token of appreciation, the parish priest offered His Eminence Metropolitan Nicolae a bishop's staff. Then Fr. Marius thanked the priests and faithful present at this Holy and Divine Service. Worth noting are the active and welcoming presence throughout the service of the members of the Parish Council, the service at the Holy Altar of the young Teodor Dumitrescu, Antonie Bujoreanu, and James Dascălu, and the zeal of chanters Dănuț Grigoras and Leonard Milea. The event was also attended by Mr. Dorian Branea, Director of the Romanian Cultural Institute in New York and Mr. Ionuț Tudorie, Dean of St. Vladimir's Faculty of Orthodox Theology. Christians filled St. Nicholas Church to the brim at the Sunday morning service, a sign of the blessings of Christ the Saviour and St. Nicholas.

After the service, all the faithful participated in the agape meal prepared by the Ladies' Committee of our church. An important moment of the agape was the sweet presence of the children and the young people of the parish, who, through their innocence and wonderful interpretation, dripped into the souls of the faithful the sweet myrrh of the Nativity carols. The artists Constantin Soare (piano), Maria Grecu, and George Rotaru completed the artistic program.

Thank you to the organizers, donors, and all the faithful of St. Nicholas and St. George Church, NY, who over the years have obeyed God's command to have a holy and beautifully adorned place for the ages to come. These Christians of our community have sacrificed so much to build up this church in such a grand way. May the good Lord reward their love and sacrifice! Praise God for all!

Parish Priest Marius Dumitrescu

Moaștele Sf. Ierarh Nicolae și ale Sfinților Martiri Brâncoveni au ajuns la Catedrala Sf. Împărați din Chicago

Comunitatea Catedralei Sf. Împărați Constantin și Elena din Chicago au primit cu mare bucurie moaștele Sf. Ierarh Nicolae și ale Sfinților Martiri Brâncoveni în zilele de 26 și 27 septembrie 2022. Sfintele moaște sunt purtate într-un pelerinaj în SUA de Părintele Emil Nedeea Cărămizaru, parohul bisericii Sf. Gheorghe Nou din București, biserică care adăpostește sfintele moaște.

Luni seara, 26 septembrie, sfintele moaște au fost întâmpinate de IPS Mitropolit Nicolae și clerul Catedralei la puțin timp după sosirea lor pe pământ american. A fost citit Acatistul Sf. Ierarh Nicolae, pentru ca apoi IPS Nicolae să rostească cuvânt de bun venit Părintelui Emil și să-l roage să vorbească despre istoria aducerii Sf. Moaște (mâna Sf. Nicolae) la biserica Sf. Gheorghe Nou. Părintele Emil a vorbit despre evlavia Voievodului Mihai Viteazul pentru Sf. Nicolae care, în împrejurări deosebit de grele pentru viitorul voievod, atunci când acesta era Mare Ban al Craiovei, după stăruitoare rugăciuni, printr-o mare minune, i-a salvat viața. Astfel că, ajuns Voievod, a încredințat unui cleric o misiune duhovnicească deosebit de importantă: aceea de a stărui pe lângă cei în drept de la Bari, în vederea aducerii moaștelor Sfântului Nicolae la București, ceea ce s-a și împlinit. Domnitorul a încredințat prețiosul odor Mitropolitului Eftimie al Țării Românești (1594-1602) și i-a cerut acestuia ca mâna sfântului să fie ferecată în aur și împodobită cu pietre scumpe. Astfel, conform dorinței domnitorului, sfintele moaște au fost așezate într-o raclă frumoasă, împodobită cu filigrane, conform inscripției ce se află pe racla cu mâna Sf. Nicolae. Părintele Emil a continuat istoria precizând împrejurările în care sfântul odor nu a fost dus la ctitoria Voievodului Mihai din București, biserica Mihai Vodă, ci la biserica Sf. Gheorghe Nou. Credincioșii prezenți s-au putut închina apoi la cele două racle aduse în pelerinaj.

Marți, 27 septembrie, ziua cinstirii Sf. Ierarh Mucenic Antim Ivireanul, IPS Mitropolit Nicolae împreună cu clerul Catedralei și Părintele Emil Cărămizaru au slujit Sf. Liturghie în Catedrala Mitropolitană. IPS Nicolae a vorbit despre activitatea tipografică a Sfântului Mitropolit Antim, ctitorul limbii române literare și liturgice. Părintele Emil a vorbit despre legătura dintre Sf. Antim și domnitorul Constantin Brâncoveanu, amintind apoi martirajul acestuia împreună cu cei patru fii și sfetnicul Ianache. Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Părintele Emil a oferit părticele din moaștele Sfinților Martiri Brâncoveni IPS Mitropolit Nicolae pentru parohia care îi are ca ocrotitori din Fairfield, statul Connecticut, împreună cu actul de donație și documentul de atestare a sfintelor moaște. IPS Nicolae a mulțumit pentru prețiosul dar, în numele parohiei, Părintelui Patriarh Daniel și Părintelui Emil.

Programul liturgic prilejuit de prezența sfintelor moaștele ale Sf. Nicolae și ale Sfinților Martiri Brâncoveni s-a încheiat marți seara cu citirea Acatistului Sfinților Brâncoveni și închinarea la sfintele lor moaște.

Turneul american al Arhidiaconului Adrian Sorin Mihalache

Cu binecuvântarea IPS Mitropolit Nicolae, Mitropolia Ortodoxă Română a celor două Americi a organizat un turneu de conferințe și ateliere oferite de Părintele Arhidiacon Adrian Sorin Mihalache, cadru universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Iași, conform programului următor:

- 4 Septembrie - Mănăstirea Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, Middletown, NY - Atelier: Autocontrolul și cultivarea voinței.
- 8 Septembrie – Parohia Sfântul Ierarh Nicolae, Woodside, New York - Conferință: Inteligența spirituală și cultivarea credinței creștine. Câteva reflecții filocalice și perspective științifice.
- 9 Septembrie – Parohia Acoperământul Maicii Domnului, Houston, TX - Conferință: *Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale*! Formidabila întâlnire dintre reflecția patristică a teologiei creștin-ortodoxe și descoperirile recente din cosmologie și neuroștiințe.
- 10 Septembrie - Parohia Sfântul Ioan Casian, San Antonio, TX - Atelier: Cultivarea atenției și experiența vieții spirituale.
- 11 Septembrie - Misiunea Sfânta Maria, Cedar Park, TX,
- 14 Septembrie – Parohia Învierea Domnului, Sacramento, CA - Conferință: *Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale*!
- 17 Septembrie - Parohia Înălțarea Sfintei Cruci, Upland, CA - Conferință: Inteligența spirituală și cultivarea credinței creștine. Câteva reflecții filocalice si perspective științifice.
- 22- 27 Septembrie – Parohia Sfinții Ioachim și Ana, Seattle, WA, Conferință: Viața în captivitatea ecranelor – de la tulburări ale atenției la demența digitală. Atelier: Cultivarea atenției și experiența vieții spirituale.
- 1-2 Octombrie - Catedrala Sf. Împărați Constantin și Elena, Chicago, IL - Conferință: Inteligența spirituală și cultivarea credinței creștine. Câteva reflecții filocalice și perspective științifice; Conferință: *Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale*!
- 5-9 Octombrie - Mânăstirea Sf. Dumitru/Middletown NY - Congresul Tinerilor ROYA.

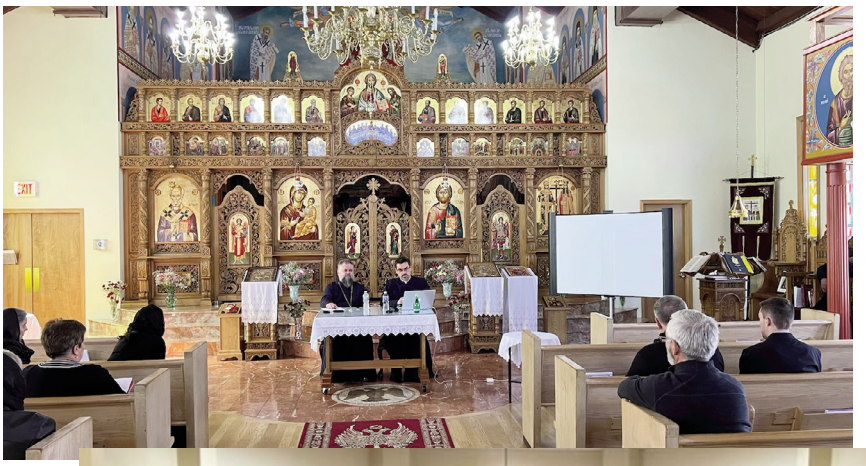

Sf. Liturghie în limba română la Ciudad de Mexico și Cancun, Mexic

În perioada 20-24 octombrie 2022 părintele protopop Daniel Ene s-a aflat în mijlocul comunității românești din Mexic. Cu binecuvântarea IPS Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, la invitația comunității românești și cu ajutorul Ambasadei României în Mexic, părintele Daniel a săvârșit Sfânta Liturghie și slujba parastasului în Ciudad de Mexico și în orașul Cancun.

Vineri, 21 octombrie în jurul prânzului, părintele protopop Daniel Ene s-a întâlnit la sediul Ambasadei cu Excelența sa, Domnul Marius Gabriel Lazurca, Ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al României în Mexic și cu alți membri ai corpului diplomatic.

Părintele Daniel a mulțumit tuturor pentru dragostea și jertfelnicia pe care o arată față de comunitatea românească din Mexic. A fost purtătorul de mesaj al multor români care și-au exprimat admirația și mulțumirea pentru profesionalismul și grija deosebită pe care întregul corp diplomatic al României în Mexic îl arată de câțiva ani pentru ei.

Sâmbătă, 22 octombrie 2022, începând cu orele 10, a fost săvârșită Sfânta Liturghie în limba română la Catedrala veche Antiohiană Sf. Gheorghe din Ciudad de Mexico. Au participat un număr mare de români dimpreună cu familiile lor sau prieteni mexicani. Sfânta Liturghie a avut binecuvântarea IPS Mitropolit IGNACIO (Samaán) al Bisericii Ortodoxe Antiohiene a Mexicului, Americii Centrale și Venezuelei. Mai bine de 100 de persoane au participat la slujbă și au ascultat în limba strămoșească rugăciunile liturgice. Imediat după Sfânta Liturghie a urmat slujba parastasului de obște pentru cei trecuți la Domnul din familiile celor prezenți, precum și o pomenire specială la vremea celor 40 de zile de la trecerea la Domnul, a domnului GABRIEL CORNEL CHEREBEȚIU (DOMSA), personalitate marcantă a Medicinii Sportive din România și Mexic – multiplu campion mondial și European la Volei – PhD în Reabilitare Cardiovasculară, antrenor al echipei feminine și masculine de Volei a Mexicului pentru mulți ani – maestru emerit al sporturilor în România, profesor universitar al UNAM–Universitatea din Mexic și membru al Volley Hall of Fame. În anul 2021, dedicat Pastorației românilor din diaspora, domnul Cherebețiu a primit diploma omagială cu medalie din partea Preafericitului Părinte Patriarh DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

În sala socială a Catedralei a urmat apoi o agapă unde a fost prilej bun pentru a discuta despre viitorul comunității românești din Mexic și planurile pentru înființarea parohiei românești din Mexic.

În după amiaza aceleași zile părintele Daniel a fost într-unul dintre cele mai cunoscute cimitire din Ciudad de Mexico unde a săvârșit slujba de pomenire a câtorva români care și-au găsit odihna în capitala mexicană: Petre și Anica Merchezan, soțul și mama doamnei doctor Magdalena Ionescu, membru marcant al comunității românești din Mexic de mai bine de 50 de ani, iubitul și cunoscutul campion mondial și olimpic la handbal Gheorghe Gruia și soția Alexandra, precum și la mormântul doctorului Gabriel Cherebețiu.

Duminică a fost prilejul întâlnirii cu comunitatea românească din Cancun/Playa del Carmen, unde, pe lângă rugăciunea liturgică și slujba parastasului, părintele Daniel a săvârșit și *Acatistul Sfinților Români* pentru a cere mijlocirea acestora în demersul înființării unei parohii românești în Cancun. Slujbele au fost oficiate în biserica catolică Sf. Maria din Cancun (Santuario Maria Desatadora de Nudos). Dumnezeu a rânduit ca Arhidioceza Catolică să ne pună la dispoziție o capelă pe care o putem folosi oricând, fără costuri deosebite. Românii participanți în mare parte sunt semnatari ai petiției pentru înființarea parohiei românești care nădăjduim să-și găsească cât mai curând răspunsul cel bun.

Părintele Daniel a primit apoi invitația ca la începutul lunii decembrie să se întoarcă la Cancun pentru sărbătorirea pentru prima dată a Zilei Naționale a României. Zona Playa del Carmen și orașul Cancun sunt casă pentru majoritatea comunității românești din Mexic. Anul acesta, Ambasada României va organiza pentru prima dată Ziua Națională a României nu numai în capitala mexicană, ca și până acum, dar și acolo unde românii sunt în număr mai mare.

Luni, 24 octombrie, a fost prilejul întâlnirii părintelui Daniel cu domnul consul onorific al României în Cancun, Eduardo Albor Villanueva.

Pr. Daniel Ene

PASTORAL LETTER AT THE FEAST OF THE LORD'S NATIVITY, 2022

† IOAN CASIAN

by the mercies of God,

Bishop of the Romanian Orthodox Diocese of Canada

To our beloved clergy and Orthodox Christians,
peace and joy from Christ the Lord,
and from us, hierarchical Blessings.

"And the life was manifested, and we have seen, and bear witness, and declare to you that eternal life which was with the Father and was manifested to us that which we have seen and heard we declare to you, that you also may have fellowship with us; and truly our fellowship is with the Father and with His Son Jesus Christ."(I John 1: 2-3).

Most Reverend Fathers,
Beloved Faithful,

The joy of the celebration of the Nativity of the Lord overwhelms us all because of the hope it gives us and the perspective it opens for us through the gift of restoring the health and integrity of our human nature, first disfigured by sin, and then progressively weakened by the deeds of the generations that succeeded over time. The spirit of the celebration of the Nativity springs from the joy of the glorification that the Church brings to Christ, the Son of God, born in the cave of Bethlehem from the Virgin Mary.

What significance does the incarnation of the Lord have for us humans?

"This is our feast day, this is what we celebrate today - says St. Gregory of Nazianzus; the coming of God and His time spent together with people, so that we may spend time together with God, or so that we may return to Him (for in this way it is more appropriate to say), so that we reject the old man, and vest in the new one. And as in Adam we were put to death, so in Christ we would live, and together be born in Christ, and together with Him we will rise. For I must receive the good return."[1]

The Son of God became one of us to restore us and the creation in its entirety, to the state in which God had planned and created it in the beginning. God, through the incarnation of His Son, restores a 'co-naturalness' and a face-to-face of us with God. God, in His love and providence, does not just offer us forgiveness of a specific sinful deed committed sometime in the past. He offers us the new, the divine life, a life of communion with Him. Christ, through the incarnation, sets the conditions and invites us to become partakers of His divine life.

If our God is Holy Trinity - Father, Son, and Holy Spirit – which means communion, this indicates that He invites us to a divine life which is communion; and not just any communion but a communion with Himself, a transfiguring communion externally and internally through the power of divine grace. Through it, He introduces us into His divine intimacy without fear, restraint, mistrust or any shadow of bitterness or regret given our history marked by sin.

Through the incarnation, Christ lays the foundation of the new, true life, the life for which we were created and which we progressively feel as ours naturally as we grow and advance in it.

How does Christ restore and heal our nature through the incarnation?

"Learn the mystery! - St. Basil the Great says. Therefore, God is in the flesh, to kill in Himself the death that was hidden within. ... He who rules over death through human nature has shown Himself through the coming of divinity. (...) Learn that for this reason God came in the flesh because he had to sanctify this cursed body, to empower the weak, to familiarize the one alienated from God with Him, to raise to heaven the one who has fallen from heaven. And who is the worker of this economy? The body of the Holy Virgin. What are the origins of birth? The Holy Spirit and the power of the Most High, who overshadowed."[2]

The Incarnation of the Son of God, - says the great Cappadocian saint - works in several ways for our restoration and healing: firstly, God abolishes the death that had nested in our nature and separated us from Him; secondly, Christ restores in us the holiness of God, the possibility of participating in it again, as He had planned it from the beginning; thirdly, through this gift and through the assuming of human nature in the incarnation, God restores the ontological vigor and verticality of it, made from within according to the model of the divine plan; fourthly, through sin, man had distanced himself from God by alienating himself from Him. God, through incarnation approaches man, familiarizing him again with the divine life for which He created him; and finally, Christ, through the incarnation, restores man to the place he had lost through the fall - the divine heaven and the centrality he had within creation and among the creatures.

Here is the wealth of gifts that God bestows upon us in the incarnation of His Son. He is the path that restores our entire human nature from the ground up. Death is slain, our nature is sanctified and strengthened, we return to the intimacy of face-to-face relationship with God and gain the garden of paradise in which we find the tree of life and the tree of the knowledge of good and evil. The true life that the Holy Apostles contemplated in Christ is the one that is offered to us in the Church. Why here? Because the Church is the Body of Christ and Christ is its head. The Person of the Son of God is the foundation of the Church.

The spiritual and concrete laboratory of our restoration is the body of the Virgin that lends our pure humanity to the Son of God, thanks to the wonderful work of the Holy Spirit in her. Christ was "born without passion, because He was conceived without passion"[3] says St. Gregory Palamas.

What is the consequence of the restoration of human nature?

Christ accomplishes the restoration of the humanity in His Person. Man's nature becomes the temple and house of the Word of God. Thanks to the work of Christ in His Person, each human being in its turn can become the temple or Church of the Word of God because "within them[4] was placed as a gift, the majesty of the creative Word, [becoming] silent acclaimers and loud-voiced preachers of the Author of mighty deeds"[5] says St. Gregory the Theologian. Each person fulfills its purpose by growing from the image of God to its likeness. This growth is done at the same time together, in communion, and relational, as much as internally and personally. The two are not opposed but complement each other because the Church assumes and includes both. "The Church is understood in two ways, in the gathering of believers and in the unity of the soul. When

it is referred to human person spiritually, the Church means its whole composition"[6] says St. Macarius the Egyptian. To be the Church or Temple of God is to be both His Church and His temple as an individual and as a community. This means, according to the words of St. Paul, to arrive to the state of "the perfect man, to the measure of the stature of the fullness of Christ" (Ephesians 4:13). This condition for man means a total assuming of the spiritual verticality of the relationship with God that gives the human person the necessary depth to its life and at the same time the harmonious and relational horizontality with the neighbor. But both create a communion that is twofold - one with God and one with neighbor.

The Church means our community, of all of us, who build our lives based on Christ's work done for us. Christ is the One who works in us through grace. "For building now, the new Jerusalem and erecting His temple of living stones and gathering us as the holy Church and of the whole world, lays at its foundation - which is Christ - the eternal flowing source of grace"[7] says St. Gregory Palamas. The true Church of God is created from the souls of men gathered at His call. The Church is the result of God's care and the work of His providence among us.

In what way can man enter the restorative work of Christ, and how does it work?

St. Macarius the Egyptian shows us the importance of the moment of Christ's coming and the stages necessary to free man from passion, thus to restore him: "When the kindness of the Savior Jesus Christ[8] was shown and the years of the promise were fulfilled, Christ the King came to deliver and take with Himself the man He made, who for many years was enslaved by his evil masters and those who believed in Him and ran to Him were delivered, and every soul that believed and prayed to Him and that knew his captivity, if he will confess his weakness, that by himself he is powerless to obtain deliverance and escape from the devil's captivity, and if he will pray in the pain of his heart, he will receive Christ the King coming and doing justice[9] and destroying the tricks and the wiles of the evil master."[10]

To be freed and restored, man must run to Christ, must seek Him. There are four stages or essential elements that help man to get rid of passions and come closer to God: faith, prayer, (self) knowledge and confession. The four steps help man to receive Christ again as the master of his life, as God, so that He can fulfill the restoration. For Christ is the One who restores everything in our human nature. Faith is what keeps man on the right path and gives him the divine understanding of himself, his life, and the world. Prayer is the permanent dialogue with the Creator and the familiarity that man acquires with the Author of the divine life lost by man through sin. Knowing the state in which man finds himself, already as result of the cleansing and liberating work of grace, makes man understand the distance to the finality for which God created him and the need to grow from the image of God to his likeness with Him, which means his fulfillment. And the confession is the manifestation of the understanding of the fact that the One who fulfills everything in human life in the direction of restoration and salvation is Christ. I confess Him. Through Him I fulfill myself.

St. Macarius says that the work of liberation and restoration requires man to remain open through faith; but the One who accomplishes everything is God: "And the virtuous soul is thus formed in the church, not because it did something, but because it wanted it. For it is not man's own work that saves man, but He who gave power to man (...)"[11] and "the work is God's, but the will is man's (...)."[12]

Dear faithful,

The year 2022 as a Homage Year of prayer in the life of the Church and of the Christian and Commemorative Year of the hesychast saints Simeon the New Theologian, Gregory Palamas and Paisie from Neamț, was an opportunity to bring us closer to God through common or individual prayer, guided by the Fathers of the hesychast prayer. We learned from them that we need to make room for God in our lives through prayer because through sin we drove Him out. He stands at the door and knocks to enter for the mystical supper with each one of us.[13] We learn to make room for God in our hearts because He made room for us in His heart. He made us His friends: "You are My friends, if you do what I command you" (John 15, 14).

By making room for God in our souls we learn to also make room for our neighbor in our thoughts, preoccupations, and life. We relearn to live our God-created life as it was at the beginning, as a path towards heaven. We learn what God's kindness meant and means. God the Father offered Himself to us in His Son for our salvation and the Holy Spirit was given to us for renewal, help and restoration. In the same way, let us show, - during this period of joy, waiting for the encounter with Christ at the celebration of His Nativity, - the same self dedication that we see fulfilled in a concrete way on the birth of Jesus in the manger of Bethlehem. The Church, the world, need all of us as witnesses of the birth of Jesus in Bethlehem of Judea, to make this world into a garden of paradise.

On this festive occasion, I would like to thank the clergy, those responsible at the diocesan and parish level, the representatives of the Ladies' Organization (AROLA) and the youth (ROYA), the coordinators of the education department and Sunday schools, as well as all the faithful for their generosity, spirit of sacrifice, perseverance in prayer and responsibility towards the Church and the community. I invite everyone on this same occasion to increase your spiritual zeal, help and dedication, patience, joy and peace, love, humility, and courage in view of strengthening the Church towards mission and a renewed life.

On the Nativity of our Lord Jesus Christ, the New Year, and the Epiphany, I greet you with St. Paul's salutation: "The grace of our Lord Jesus Christ be with you. My love be with you all in Christ Jesus! Amen." (1 Corinthians 16: 23-24).

May you have a joyous feast of the Lord's Nativity in faith, with peace and generosity!

A blessed New Year!

Your brother in Christ, constant supplicant, and intercessor in the Holy Spirit to the Lord,

† IOAN CASIAN

Saint-Hubert/Montreal 2022

Note

1 Sermon 30 - *On the Theophanies or on the Birth of the Saviour*, p. 53 in St. Gregory of Nazianzus. *Festive and moral sermons*. The Patristic Collection. Ed. Doxology: Iasi 2019.

2 *Homily at the Holy Nativity of Christ*, p. 31 in St. Basil the Great. *Unique homilies. Two homilies about Baptism*. Ed. Doxology: Iasi 2012

3 Homily 58: *On the salvific nativity according to the flesh of our Lord and God and Savior Jesus Christ*, p. 182 in St. Gregory Palamas. *Homilies* (vol. 3). Ed. Doxology: Iasi 2021

4 the people (n.t.)

5 Sermon 30, p. 61-62

6 Sermon 36: *On Heaven and the Law of the Spirit*, p. 139, in St. Macarius the Egyptian. *Ascetic Sermons and Epistles* (vol.2). Ed. Doxology: Iasi 2017

7 Homily 58, p. 186-187

8 Tit 3, 4

9 Luke 18, 7

10 Sermon 61: *On the economy of the coming of our Savior Jesus Christ*, p. 334-335 in St. Macarius the Egyptian. Ibidem.

11 Sermon 36, p. 139

12 Idem, p. 140

13 *"Behold, I stand at the door and knock. If anyone hears My voice and opens the door, I will come in to him and dine with him, and he with Me."* (Revelation 3, 20)

THE
Credința FAITH

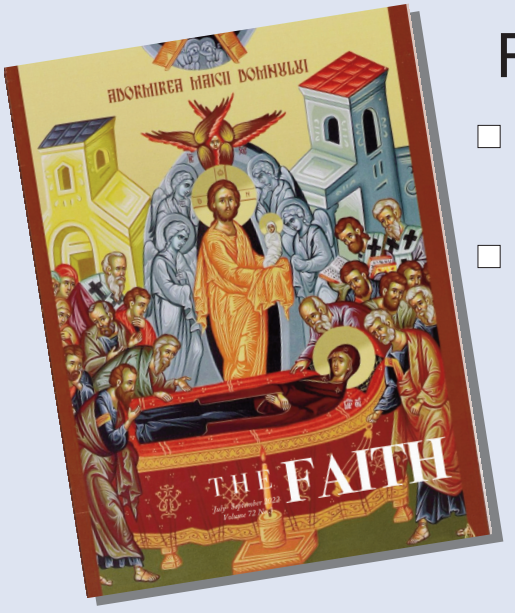

Romanian Orthodoxy in America

☐ **YES! I want to subscribe to *Credinţa / The Faith Magazine***
One year subscription (4 issues) — $ 10 USD / 15 CAD

☐ **YES! Please send me the *2020 The Faith Almanac***
(Almanahul Credinţa) — $ 10 USD / 12 CAD

Make checks payable and mail to:
Vă rugăm să trimiteţi comanda pe numele şi adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolia of the Americas
5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

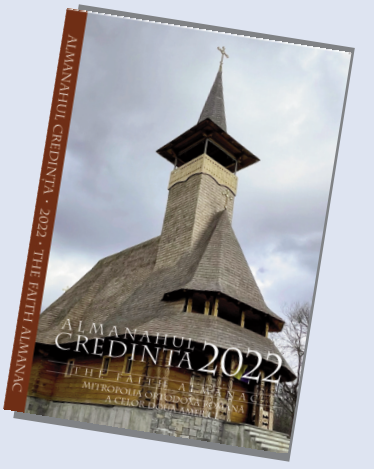

Name: _____

Address: _____

_____

City: _____ State: _____ Zip: _____

Country _____ Phone: _____